

טעימות בעברית בגן הילדים

התכנית עברה התאמה – במקורה היתה תכנית שנועדה ללימוד עברית בחברה הערבית.

צוות הכותבות:

מירב תורגמן, מדריכה באגף לחינוך קדם יסודי
יהודית פינקיאל, מדריכה ארצית למוזיקה באגף לחינוך קדם יסודי
מיכל טל, מדריכה ארצית בחינוך גופני באגף לחינוך קדם יסודי

קראו והעירו:

פאטמה קאסם, מפקחת ארצית גני ילדים בחברה הערבית
ד"ר אסתר ברוקס, מנהלת המחלקה להפעלה פדגוגית, האגף לחינוך קדם יסודי

מטרות התכנית:

1. הכרות עם השפה העברית והקניית אוצר מילים בסיסי בתחום כישורי חיים.
2. פיתוח כישורי האזנה ודיבור בסיסיים בשפה העברית.

עקרונות התכנית:

- לתכנים הנבחרים בתכנית פוטנציאל להעשיר את כישורי השפה וכישורי השיח בשפה העברית, כמו גם את עולם הילדים והילדות ואת החוויות הרגשיות שלהם.
- ההתנסויות של הילדים והילדות סביב התכנים הנבחרים עשויים להעמיק את המשמעויות שלהם.
- חזרה על התכנים, על השירים והסיפורים תוך יצירת חיבורים חדשים תאפשר את רכישת השפה העברית ותעמיק את השיח וההבנה.
- שילוב השפה העברית בהזדמנויות שונות על ידי גננות האם בטקסים קבועים במהלך השבוע בגן כמו לשיר בצוותא שיר בוקר, שיר יום הולדת, וכד' יתרום ללמידת השפה העברית.

בתכנית ארבעה מעגלים:

הילד הזה הוא אני
גן שלנו מה נחמד הוא
משפחה שכזאת
בסביבה שלי

בכל מעגל נבחרו נושאים/תכנים מובילים על פי הפירוט הבא:

1. הילד הזה הוא אני:

- ✓ **שלום לכם שלום** - פעילויות לרכישת מושגי ברכה והיכרות
- ✓ **בקר טוב צוהל הרחוב** - פעילויות לרכישת מילים וברכות לפתיחת היום
- ✓ **הגוף שלי** - פעילויות להיכרות עם שמות אברי הגוף

2. גן שלנו מה נחמד הוא:

- ✓ **משחק ילדים** - פעילויות משחקיות להכרת מילים בסביבת הגן
- ✓ **יש לי חבר** - פעילויות חברתיות להכרת מילים בסביבה החברתית
- ✓ **מספרים** - פעילויות להיכרות עם המספרים בעברית
- ✓ **הצבע שלי** - פעילויות להיכרות עם שמות הצבעים

3. משפחה שכזאת:

- ✓ **וזאת היא כל המשפחה...** - פעילויות להכרת מילים בהקשר משפחתי
- ✓ **בבית שלי** - פעילויות להכרת מילים בסביבת הבית
- ✓ **איזה יום שמח לי היום** - פעילויות להכרת מילים מאירועים משמחים בחיי המשפחה

4. בסביבה שלי:

- ✓ **תפקחו את העיניים** - פעילויות להכרת מילים בסביבה הקרובה
- ✓ **בעלי חיים** - פעילויות להכרת שמות בעלי חיים
- ✓ **בא הסתיו** - פעילויות להכרת מילים ממאפייני הסתיו
- ✓ **גשם מטפטף על העורף** - פעילויות להכרת מילים ממאפייני החורף
- ✓ **אביב** - פעילויות להכרת מילים ממאפייני האביב
- ✓ **בקיץ יש...** - פעילויות להכרת מילים ממאפייני הקיץ

מה בחוברת?

בחוברת הצעות לפעילויות עבור כל הנושאים והתכנים. עבורם הוגדרו

הסעיפים הבאים:

1. **הלכה למעשה** – שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית
2. **מילים מהלב** – רשימת מילים בסיסיות מתחום תוכן אשר יש להן פוטנציאל לקרב את הילדים לשפה העברית
3. **מה הסיפור?** סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה
4. **שירו שיר** – שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

הפעלת התכנית:

1. העבודה של המנחות עם הילדים בקבוצות קטנות (עד 6 ילדים), ובקבוצה של מחצית מילדי הגן.
2. התכנית היא מודולרית – ניתן לחזור אל הנושאים לפי מידת הצורך והעניין של הילדים.
3. לכל פעילות מבנה קבוע: פתיחה, פעילות מרכזית וסיום. המבנה הקבוע עשוי לתרום לתחושה של רצף ועקביות.
4. מגוון הפעילויות המוצעות בסעיף: פעילות מרכזית הוא רחב, רצוי לבחור אחת מהן בכל מפגש על מנת לא ליצור עומס בקרב הילדים.
5. השירים והסיפורים המוצעים בסעיפים: "שירו שיר" ו"מה הסיפור?" נועדו להרחבה, וניתן להשתמש בהם לפי שיקול דעתה של המנחה/הגננת במהלך השנה.

טעימות בעברית

הצעה למפגש חשיפה לילדי הגן

רצוי לערוך מפגש היכרות של ילדי הגן עם התכנית, כדאי שמפגש זה יועבר על ידי גננת האם לכלל ילדי הגן. מפגש כזה נועד ליצור סקרנות ועניין בקרב הילדים כמו גם ציפייה למפגשים.

אפשרויות לפעילות:

- רצוי לקיים שיח עם הילדים. נקודות אפשריות לשיח:
 - באיזו שפה הילדים משתמשים בחיי היום יום לדיבור ולתקשורת?
 - מתי משתמשים בשפה?
 - אילו שפות נוספות מכירים הילדים? היכן שומעים אותן?
- כדאי לסיים את המפגש בשיח בו תספר הגננת לילדים על המיזם המתוכנן ותשאל אותם: אילו מילים בעברית הם רוצים ללמוד? כדאי לכתוב את בקשות הילדים, ובטקס קבוע (מידי יום ראשון או אחר) לחשוף את הילדים ל: "מילת השבוע", מילה מבקשות הילדים.

הילד הזה הוא אני

שלום לכם שלום

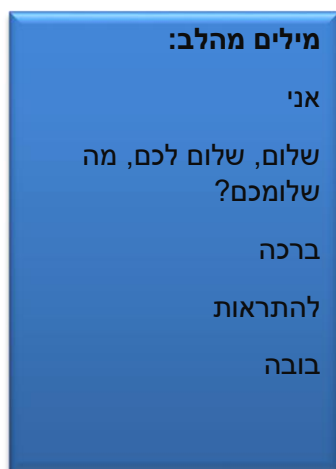
פעילויות לרכישת מושגי ברכה והיכרות

פעילות: שלום לכם שלום

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית

לפעילות זו כדאי להכין מראש בובת יד.



- כדאי להכניס את הבובה לתוך קופסה ולעורר סקרנות בקרב הילדים – מה יש בקופסה? ניתן לנער ולהאזין לצלילים, למשש ועוד.
- ניתן לדקלם: "בואו ילדים לראות את קופסת ההפתעות, מי רוצה פה לנחש – בקופסה שלי מה יש?", ולאפשר לילדים לשער: מה בקופסה?
- רצוי להוציא את הבובה תוך משחק דרמטי (הבובה רוצה להכיר את הילדים).
- כדאי להמציא שם קליט לבובה ולהציגה בפני הילדים.
- ניתן לומר לילדים כי הבובה מבקשת לברך אותם לשלום, ולהזמין את הילדים לברך חזרה: "שלום" בעברית ובשפת האם.
- אפשר לשיר עם הילדים את השיר:

"שלום לכם" מאת דתיה בן דור

- שלום לכם, שלום לכם, שלום לכם שלום
ומה שלומכם, ומה שלומכם, ומה שלומכם היום?
נחמד לי מאוד לפגוש אתכם
נחמד לי מאוד לומר לכם:
שלום לכם, שלום לכם, שלום לכם שלום.
- ✓ להדגיש את המילה "שלום" בשיר.
 - ✓ למחוא כף בכל פעם ששומעים את המילה שלום.
 - ✓ להזמין את הילדים להציע תנועה משלהם למילה "שלום", לשיר את השיר ולבצע תנועה אותה הציעו הילדים.
 - ✓ להאזין/לצפות [בסרטון](#) מתוך הסדרה: "פרפר נחמד".
 - **בסוף המפגש:** הבובה חוזרת חזרה לקופסה ומזמינה את הילדים לברך ל"שלום" בעברית ובשפת האם תוך השמעת "קולות גוף": תאמרו שלום במחיאה, תאמרו שלום ברקיעה, תאמרו

שלום בתפיחה על הבטן/ על הראש ... ניתן גם ללמוד מחוות לאמירת "שלום" – לחיצת יד, נפנוף וכד'.

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

ילד קטן הלך לגן מאת: יד קמזון

פעילויות אפשריות:

- ✓ ניתן לקרוא את הסיפור תוך התבוננות באיורים שבספר.
- ✓ אפשר לקרוא את הסיפור בליווי המחשה, תוך התייחסות ושיום בעלי החיים אותם פוגש הילד: תרנגול, ציפור, חתול, פרפר, כלבלב ועוד.
- ✓ כדאי להדגיש את המשפטים החוזרים בסיפור:
"ילד קטן הלך לגן..."
"שלום, שלום וברכה ודרך צלחה"

פעילות: מי אני ומה שמי?

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית

לפעילות זו כדאי להכין מראש בובת יד.

- כדאי לפתוח בשיר המוכר לילדים: **שלום לכם מאת דתיה בן דור**.

אפשר:

✓ להמציא תנועות לכל שורה בשיר.

✓ להזמין את הילדים למצוא תנועה המתאימה למילה: **שלום**

ולבצע אותה בכל פעם שחוזרת המילה בשיר.

- כדאי להעביר את הבובה בין הילדים, בכל פעם ילד יאמר "שלום" ויציג

את שמו לבובה ויעביר אותה לילד שלצדו.

- ניתן לשחק משחק שמות:

משחקי שמות:

(מתוך האתר לחינוך קדם יסודי)

בכל משחק רצוי להדגים את המשחק באמצעות הבובה, ואז להזמין את הילדים להצטרף.

✓ כל אחד אומר את שמו, ושאר הילדים חוזרים אחריו באותו האופן שבו השם נאמר (לאט,

מהר, חזק, חלש, קטוע, עם חזרות וכו').

✓ כל אחד אומר את שמו בתוספת תנועה דרמטית. שאר הילדים מתבוננים בו או מחקים אותו.

✓ מאזינים למוזיקה שקטה ורגועה. מעבירים סרט ארוך בין הילדים, כל ילד שהסרט מגיע אליו

אומר את שמו וממשיך להעבירו הלאה.

✓ כל אחד אומר את שמו בצורה מיוחדת. לכל ילד קול שונה. מקליטים את קולות הילדים

ומאזינים להם.

✓ לכל ילד זוג מקלות הקשה (או פקקים, קוביות עץ וכו'). כל אחד מקיש את שמו בצורה

מיוחדת (מקל במקל, מקלות על הרצפה, על הכסא) ושאר הילדים מחקים אותו. אפשר

להחליט מראש על האופן שבו אנחנו מקישים את השם: לאט מאד, מהר, עם הפסקות, עם

חזרות, ועוד ועוד.

✓ "רוץ – רוץ שב": כל הילדים יושבים במעגל ואחד מהם מוזמן לצאת מהמעגל. הילד שהוזמן

רוץ מסביב לקבוצה אך בסימן מוסכם עליו להתיישב מהר בין שני חברים ולומר את שמם בקול

רם.

- **בסוף המפגש:** הבובה חוזרת חזרה לקופסה ומברכת את הילדים "שלום ולהתראות" בעברית

ובשפת האם, כדאי להזמין את הילדים לברכה חזרה.

מילים מהלב:

אני

שלום, שלום לכם, מה
שלומכם?

ברכה

להתראות

בובה

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

"פעם היה ילד שלא רצה לישון לבדו" מאת מירה מאיר

סיפורו של ילד שמתקשה להירדם ולוקח למיטה בכל פעם בובת צעצוע נוספת, עד שנגמר המקום במיטה. מה יעשה הילד אז..?

- ✓ כדאי לקרוא את הסיפור, תוך התבוננות באיורי הספר.
- ✓ רצוי להזמין את הילדים להתבונן בספר – מה הם מזהים? במה הם דומים ובמה הם שונים?
- ✓ הילד פוחד לישון לבדו – ומצרף אליו בובות צעצוע: דובי, ארנב, קופיף, נחש, חתול. כדאי להביא חפצים אלו, ולשיים אותם בעברית ובשפת האם.
- ✓ אפשר לשחק "משחק מישוש" – נכניס אחת הבובות לקופסה אטומה והילדים יגלו: מה בקופסה? באמצעות מישוש.
- ✓ אפשר לשחק משחק: "מה חסר בגננו הקטן" – נניח את בובות הצעצוע בשורה, נזמין אחד הילדים לעצום את עיניו – נוציא אחת הבובות. הילד שכיסה את עיניו יגלה – מה חסר?
- ✓ ניתן לצפות ב**סרטון**

בקר טוב צוהל הרחוב

פעילויות לרכישת מילים וברכות לפתיחת היום

פעילות: בקר טוב הגיע

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית

- ניתן לשחק משחק הכרות לפתיחה:

"אצל מי הכדור?"

לגלגל את הכדור בין הילדים, בכל פעם שהכדור עוצר אצל ילד או ילדה

הם מכריזים את שמם. ניתן לשלב דקלום:

"הכדור התגלגל,

ובכלל לא התבלבל

בגלגול מהיר-

את מי הוא יכיר?"

- כדאי לברך את הילדים בברכת "בקר טוב" ולהזמין אותם לברך חזרה (בעברית ובשפת האם).

- ניתן לשיר עם הילדים את השיר "בקר טוב" מאת לוי קיפניס. כדאי לשיר את השיר בהדרגה – בכל מפגש להוסיף בית. אפשר:

✓ ללוות את השיר בתנועות מתאימות.

✓ להמחיש את המילים בתמונות.

✓ [להאזין לשיר מתוך אתר זמרשת.](#)

✓ לשחק משחקים כגון: המנחה/הגננת תשיר בית מהשיר – הילדים

ימצאו את התמונה המתארת את הפעולה (רוחץ פנים, מתלבש

וכד'), ילד בתורו מציג פעילות מסוימת מזו המתוארת בשיר (ללא

מילים), הילדים יצטרכו לומר מהי הפעילות (בעברית ושפת

האם).

בקר טוב הגיע

מאת לוי

קיפניס

בקר טוב הגיע

קם לו ילד קט

ממטו שם

הוא קופץ מיד

קר וקר קר וקר

ל ל ל ל ל

קר וקר

בקר טוב הגיע

קם לו ילד קט

בגד ונעלים

הוא לובש מיד

קר...

בקר טוב הגיע

קם לו ילד קט

פנים וידיים

הוא רוחץ מיד

קר...

בקר טוב הגיע

קם לו ילד קט

פה ושנים

הוא שוטף מיד

קר...

בקר טוב הגיע

קם לו ילד קט

ארוחת הבקר

הוא אוכל מיד

קר...

בקר טוב הגיע

קם לו ילד קט

אל הגן שם

הוא הולך מיד

מילים מהלב:

אני

שלום, שלום לכם, מה
שלומכם?

בקר

בקר טוב

משחק

כדור

- **משחק: "בקר טוב לחברי".** הגננת מקישה בקצב קבוע. הילדים הולכים באופן חופשי בחלל החדר כשהתיפוף פוסק הילדים עוצרים. הגננת קוראת בשמו של אחד הילדים וכל שאר הילדים פונים אליו ומושיטים לכיוונו את היד בתנועת ברכה ומברכים "בוקר טוב".
- **משחק: "פגישה וברכה".** כדאי להשמיע מנגינה במקצב הליכה (מארש). להזמין את הילדים לנוע במרחב בהתאם לקצב. כאשר המנחה/הגננת עוצרת את המנגינה ילדים פונים לחבר שעומד לידם לוחצים את ידו ומברכים: בוקר טוב/שלום בעברית ובשפת האם.
- **בסיום המפגש:** כדאי להיפרד מהילדים בשיר מוכר כגון: **"שלום לכם"** מאת דתיה בן דור.

מה הסיפור:

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

"תגידי איך קוראים לך" מאת נירה הראל

ילדה חדשה באה לגן. באה ועמדה בפתח. ראתה אותה הגננת ואמרה: שלום ילדה, איך

קוראים לך? יש לי הרבה שמות ענתה הילדה...

✓ כדאי לקרוא את הסיפור ולהתבונן באיורים.

✓ ניתן להציע "תרחיש" בו מגיע ילד חדש לגן – כיצד נכיר אותו?, במה נברך אותו?

רצוי להדגים את התרחיש בעזרת משחק תפקידים, ולשלב מילים המוכרות לילדים

בעברית.

פעילות: בקר טוב צוהל הרחוב

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית

- כדאי לפתוח את המפגש בשיר המוכר לילדים מפעילות קודמת: "בוקר טוב" מאת לוין קיפניס תוך ביצוע תנועות מתאימות המוכרות לילדים וניתן גם:

✓ להזמין את הילדים להציג את השיר – תוך המללת הפעולות שעושה הילד בעברית ובשפת האם.

✓ לתכנן ולהציג את השיר בעזרת בובות בפינת המשפחה.

- משחק "תנועה במרחב":

✓ לבקש מהילדים להציע תנועות המתאימות למילה

"שלום", תוך אמירת המילה בעברית ובשפת האם.

✓ להזמין את הילדים לנוע במרחב, ולעשות תנועת "שלום"

לכל מי שעובר לידם תוך אמירת המילה "שלום".

✓ לבקש מהילדים לנוע על פי קצב אותו מקישה

המנחה/הגננת כאשר המנחה/הגננת עוצרת כל ילד מברך ב"בוקר טוב" את הילד שנמצא לידו.

✓ להזמין את הילדים להציע תנועה מוסכמת למילה "בוקר טוב" ולמילה "שלום" – לחזור על

התנועות תוך אמירת המילים בעברית ובשפת האם.

✓ לבקש מהילדים לנוע במרחב לצלילי מקצב אותו תקיש המנחה/הגננת (אפשר לנוע בכל פעם

בצורת התקדמות אחרת: הליכה איטית/מהירה/דהרה/דילוג/קפיצה ועוד) כאשר

המנחה/הגננת עוצרת היא מכריזה מילה ("שלום" או "בוקר טוב") והילדים יבצעו את

התנועה המוסכמת.

- בסיום המפגש: כדאי לחזור על שיר המוכר לילדים.

מילים מהלב:

שלום

בקר טוב

ברכה, לברך

גן

בובה

עוד שיר:

שירים קצרים להעמקת החוויה

בקר טוב מאת ע' הלל

בקר טוב!
צוהל הרחוב:
לאן לאן?
לגן.
הבקר אור
וקול צפור:
לאן לאן?
לגן!

הולכים, הולכים
ומחכים
הילדים
הנחמדים.
אצים לגן
סגן וידן,
יעל ורות
במהירות.

שמלה כחלה
לענולה
וסרט לגילה,
וליואש
יש כובע קש.
וגם לטל
בקבוק וסל
ויפי של
סנדל
ולנסים
חלצת פסים.
כלם אצים,
כלם רצים.
ואמהות
טובות מאד
יד נותנות
ומלוות
את הילדים
הנחמדים.
לאן לאן?
לגן!

פעילויות אפשריות:

- ✓ ניתן לדקלם או לשיר קטע מהשיר רצוי להתחיל בשני הבתים הראשונים של השיר.
- ✓ ניתן לשחק ולהמחז את השיר.
- ✓ ניתן להדגיש פעלים: הולכים, אצים, מחייכים.

מה הסיפור:

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחוויה

"בקר בהיר אחד" מאת אורה איל

בבקר בהיר ילד הולך לסבתא מה מצא בדרך? לכך יש רמז חלקי בתמונה הנמצאת בעמוד שלפני התשובה: כובע, כלב, פרח, ואת הילדה לימור.

פעילויות אפשריות:

- ✓ לקרוא את הסיפור ולהבחין בחריזה.
- ✓ להתבונן באיורים ולגלות – את מי פוגש הילד (לפי הרמזים שבאיור) – רצוי לומר את המילים בעברית ובשפת האם.
- ✓ להציג את הסיפור בעזרת אביזרים.
- ✓ אפשר להזכיר מילים שמתחרזות – בעברית ובשפת האם.

הגוף שלי

פעילויות להיכרות עם שמות אברי הגוף

והרי לכם פרצוף...

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית

- ניתן לשיר שיר פתיחה: "אף סנטר ולחיים" מאת חיה שנהב

אף סנטר ולחיים
שתי עיניים - שערות
שתי אזניים, שתי ידיים
ציפורניים אצבעות
מה למעלה השמיים
מה למטה אדמה
הופ למעלה, הופ למטה
ונתחיל מהתחלה.

מילים מהלב:

אני

פנים

איברי הפנים: עיניים, אף, פה,
לחיים, גבות, שיער, אוזניים

✓ כדאי לשיר את השיר בליווי תנועות מתאימות.

✓ כדאי לשיים כל איבר בשיר בליווי הצבעה על האיבר המתאים – בעברית ובשפת האם.

✓ רצוי לחזור על השיר מספר פעמים – ניתן להזמין ילד להיות "מנחה התנועות".

- אפשר להביא מראות לילדים ולהזמין אותם להתבונן בפנים. תוך כדי ההתבוננות – כדאי לשיים את איברי הפנים: עיניים, אף, פה, לחיים, גבות, שיער, אוזניים.
- אפשר להביא בובה למפגש בקבוצה – ולהתבונן בפניה ולשיים את איברי הפנים שלה.
- "והרי לכם פרצוף" - ניתן להביא כתבי עת צבעוניים להזמין את הילדים לעיין בהם ולמצוא פנים לבקש מהילדים לגזור איברי פנים ולהדביקם על גבי צלחת מפלסטיק או להדביק את הפנים ולהוסיף להם גוף.
- בסוף הפעילות ניתן:
 - ✓ לשחק משחק "המלך אמר" - המנחה/הגננת מכריזה על איבר בפנים והילדים צריכים להצביע עליו.
 - ✓ לשיר שוב את השיר "אף סנטר ולחיים" מאת חיה שנהב, להקליט את הילדים שרים ולהשמיע להם.

עוד שיר

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

"יש לי אוזן להקשיב" מאת יורם טהר לב

יש לי אذن – להקשיב

יש לשון לי – להשיב

יש לי יד - בשביל לחוש

ושיער – ללא שימוש.

✓ לדקלם את השיר תוך שימוש בתנועות מתאימות.

✓ לדקלם בצורה של "שאלה – תשובה":
המנחה/גננת מדקלמת חלק מהמשפט והילדים עונים לה לדוגמה: מנחה: יש לי אוזן, ילדים: להקשיב.

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

ניתן לקרוא את הסיפור: "לפעמים" מאת פאול קור

לפעמים אני צוחק ולפעמים אני בוכה לפעמים אנו כועס ולפעמים...

✓ כדאי לקרוא את הסיפור תוך התבוננות באיורים בספר.

✓ ניתן לקרוא את הסיפור ולהדגיש את המילים החוזרות "לפעמים אני...". את הרגש

המתואר כדאי לומר בעברית ובשפת האם: "לפעמים אני עצוב..".

✓ אפשר להזמין את הילדים לחקות את הבעות הפנים של הילד בסיפור.

פעילות הגוף שלי

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית

- ניתן לפתוח את המפגש במשחק ה"הוקי פוקי":

הוקי פוקי שיר משחק אמריקאי

הושט היד לפנים,
הושט היד לאחור
הושט היד לפנים
ולנער אותה היטב,
עושים קצת הוקי פוקי ומסתובבים
זזה כל הסיפור..."

הושט הרגל/ ראש/ בטן...

מילים מהלב:

אני

גוף

אברי גוף: ראש, ידיים, רגליים,
בטן, גב

פנים

- ✓ כדאי לעמוד במעגל לשיר ולרקוד על פי המילים בשיר.

- ✓ ניתן להזמין את הילדים לפשוט, לנער, לכופף איברים ומפרקים שונים למרכז ומחוץ למעגל (ראש, רגל, יד, אף, ברך ועוד) תוך אמירת שם האיבר בעברית ובשפת האם.
- ✓ רצוי להזמין את הילדים להכריז על איבר ולבקש משאר הילדים לפעול על פי המילים בשיר.

- אפשר לשחק משחק: "מי אני ומה שמי?"

- ✓ אפשר לבקש מהילדים לעצום עיניים, המנחה/הגננת בוחרת ילד אחד ומכסה אותו בבד קליל ונושם שלא ניתן לזהות את הילד שנמצא מתחתיו.
- ✓ הילדים, בניסיון לזהות מי הילד המסתתר מתחת לכיסוי, מבקשים ממנו להוציא כל פעם איבר גוף אחר מחוץ לכיסוי ולהחזירו במהרה פנימה עד לגילוי. ניתן לשחק זאת גם מאחורי וילון.

- אפשר לשחק משחקי תנועה להכרת שמות איברי הגוף:

מומלץ להיעזר בתכנית הלימודים בחינוך גופני הקיימת

א. עיין בנושא: חינוך לתנועה: ידע ומודעות לגוף
ב. עיין בנספח 3: אוצר מילים הקשור לתנועה: איברי הגוף

מפגש מלטף

- ✓ להזמין את הילדים לשבת במבנה מעגלי, ולשמור על המרחב האישי.
- ✓ להציג כרטיסייה ובה איור איבר גוף (ידיים, פנים, לחיים, אף), ולהזמין את הילדים לזהות ולשיים בקול את האיבר המצויר בכרטיסייה בעברית ובשפת האם וללטף קלות את האיבר המוצג (חשוב שכל ילד ילטף רק את גופו הוא, בקצב ובמגע הנעימים לו).
- ✓ לחלק לילדים נוצות איתן נעים ללטף את הגוף או מטפחת משי.

הצל שלי ואני

- ✓ להזמין את הילדים לצייר את מתאר גופם (קווים חיצוניים) על גבי גיליון נייר גדול או בגיר על המדרכה.
- ✓ לבצע משימות ביחס לציור המתאר של גופם, למשל: עמדו ברגל אחת על היד, רוצו מסביב לגוף, שבו על הראש, הניחו כפות ידיים על החלק העליון של הגוף וכד' – את שם האיבר יש לומר בעברית ובשפת האם.
- ✓ לקלוע שקית אורז לאיברי גוף שונים הקיימים בציור מתאר גופם: לכף היד, לברך המאוירת, לראש וכד'.

משחק תופסת איברי גוף

- ✓ לבחור תופס שיצהיר על איבר בגוף שעל המשתתפים לגעת בו תוך כדי רדיפה והתחמקות.
- ✓ ילד או ילדה שנתפסו יהפכו להיות התופס החדש.
- ✓ התופס החדש יכריז על איבר גוף שונה מקודמו והמשחק יימשך וחוזר חלילה.

משחק מנחה התנועה

- ✓ כל ילד ידגים בתורו תנועה באיבר גוף ויציין בקול את שמו של האיבר.
- ✓ חבריו יחקו את תנועתו ויחזרו על שם האיבר הפעיל.
- ✓ בשלב הבא ידגים הילד כיצד ניתן להתקדם תוך חיקוי התנועה שהציע.

משחק המורה הצעיר

- ✓ הילדים יתחלקו לזוגות, האחד ייתן הוראות לביצוע תנועה באיברי הגוף השונים והשני יבצע אותה תוך ציון שם האיבר אותו הוא מניע. (לעמוד על רגל אחת, להישען על הידיים, לשכב על הבטן, ללכת על הידיים והרגליים וכדומה..).
- ✓ ניתן להוסיף חפץ, כמו: שקית אורז, כדור מנייר עיתון, מקל קצר, כדור טניס.
- האחד ייתן הוראה לחברו היכן להניח את החפץ על גופו ואף כיצד להתקדם איתו במרחב או במסלול מובנה.

✓ בני הזוג יחליפו תפקידים.

משחק שניים שניים

- ✓ המנחה/הגננת תכריז כל פעם על איבר שיש שניים ממנו בגופנו (זוגי: יד, רגל, מרפק ברך וכד').
- ✓ הילדים יתנסו באופן פרטני בהפגשת איברים זוגיים בגופם, למשל: כף יד לכף יד, מרפק למרפק, ברך לברך..).
- ✓ בזוגות: הילדים יתנסו בהפגשת איברים זוגיים זהים עם חבר.
- ✓ הילדים יפעלו במשימות הפגשת איברים בעמדות מוצא שונות, למשל: בישיבה, בשכיבה, בעמידה על רגל אחת, בישיבה על הרצפה...

משחק "המלך אמר":

- ✓ בחירת ילד או ילדה למלך התנועות.
- ✓ המלך יכריז בקול: "המלך אמר... לגעת ב..." (בשם איבר) ובו בעת ההכרזה הוא עצמו נוגע באותו איבר בגופו (ראש, צוואר, עורף, גב, שכם, זרת..).
- ✓ שאר הילדים מקשיבים להוראות ובמבצעים את דברי המלך.
- ✓ מידי פעם יבלבל הילד את חבריו בכך שיכריז על שם איבר ויגע באיבר אחר ממה שהכריז
- ✓ ילד שיתבלבל יבצע משימה חביבה ומהנה ויחזור למשחק, למשל: יקפוץ על רגל אחת 5 פעמים, יקפוץ על שתי רגליים בתוך חישוק 10 פעמים, יכדרר כדור 5 פעמים.

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

פעילויות אפשריות:

- ✓ לשיר את השיר בליווי תנועות מתאימות.
- ✓ להזמין את הילדים להכריז על שני איברים: "מי יכול לשים... על...?"
- ✓ ושאר הילדים יבצעו [להאזין לשיר](#)

"מי יכול?" מאת דתיה בן דור

מי יכול לשים יד על הראש?
אני יכול לשים יד על הראש
כך, כך יד על הראש
מי יכול לשים אצבע על האף?
אני יכול לשים אצבע על האף
כך, כך אצבע על האף
מי יכול לשים מצח על הברך?
אני יכול...
כך, כך מצח על הברך
מי יכול לשים מרפק על מרפק?
אני יכול...
כך, כך מרפק על מרפק
מי יכול לשים סנטר על הרצפה
אני יכול...
כך, כך סנטר על הרצפה
מי יכול לשים טוסיק על הכיסא
אני יכול...
כך, כך טוסיק על הכיסא

פעילויות אפשריות:

- ✓ לשיר את השיר בליווי תנועות מתאימות
- ✓ [לצפות בסרטון](#) מתוך ערוץ הופ ילדות ישראלית

"ידיים למעלה" עממי

ידיים למעלה על הראש
על הכתפיים אחת, שתיים,
שלוש.

עצמו את העיניים ועכשיו
פקחו
איזה יום יפה כפיים מחאו.

גן שלנו מה נחמד הוא

משחק ילדים

פעילויות להכרת מילים בסביבת הגן

פעילות "בובה לי, בובה":

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- ניתן לשיר שיר פתיחה:

כולם מוחאים איתי כף שיר משחק אמריקאי

כולם מוחאים איתי כף
כולם מוחאים איתי כף
אלי הצטרפו למשחק
ושוב מחדש פה נצחק!

מילים מהלב:

שלום
גן
בובה
משחק

- ✓ כדאי לשיר את השיר בליווי תנועות מתאימות
- ✓ ניתן להוסיף פעילויות כגון: כולם מקישים בלשון... כולם מנגנים בתופים... כולם מנסים לבכות... כולם מנסים לצחוק... ועוד ועוד
- ✓ אפשר להזמין את הילדים להציע פעילות בעצמם – ולשיים אותה כגון: כולם מנסים לקפוץ... ולבצע אותה.

✓ אפשר לשחק משחק "חבילה עוברת":

- ✓ המנחה/הגננת מעבירה קופסה ארוזה בהרבה מאד שכבות של נייר עיתון. על כל שכבה תמונה של חפץ או דמות המוכרים לילדים מסביבת הגן כגון: בובה, קובייה, תיק אוכל, ילד, ילדה, צבע, מאכל, משחק, מתקן חצר וכד'.
- ✓ נאזין לשיר המוכר לילדים, המנחה/הגננת תעצור את השיר, הילד או הילדה שהחבילה נמצאת אצלם יורידו שכבה אחת של נייר יאמר מה מופיע בתמונה המנחה/הגננת תאמר את המילה בעברית.
- ✓ בשכבה האחרונה- המנחה/הגננת תפתח את הקופסה בתוכה: בובת היד המוכרת לילדים ולילדות.
- ✓ כדאי לשיר עם הילדים שיר פגישה המוכר להם: **שלום לכם שלום מאת דתיה בן**

דור

• כדאי לשחק: מה חסר בגננו הקטן?

- ✓ ניתן להשתמש בתמונות שהיו על גבי העיתונים במשחק "חבילה עוברת" (רצוי להשתמש בחפצים עצמם), לסדרם בשורה
- ✓ לבחור ילד או ילדה שיסתירו את עיניהם בזמן שילד או ילדה נוספים מוציאים אחד החפצים.
- ✓ להזמין את הילדים להכריז בקול: "מה חסר בגננו הקטן?"
- ✓ הילד או הילדה שעצמו עיניהם צריכים לגלות את החפץ שהוצא ולומר את שמו בעברית ובשפת האם.

✓ יצירת בובת יד:

- ✓ אפשר להזמין את הילדים להכין בובת יד, כדאי להציע לילדים מגוון רחב של חומרים ואביזרים: גרביים, בדים, חוטי צמר, צבעים, טושים ועוד.
- ✓ בתום הכנת הבובה כל ילד או ילדה יציעו שם לבובה שלהם.

- **בתום הפעילות:** ניתן להזמין את הילדים והילדות עם בובות היד שיצרו לשיר משחק שלום:

נאמר שלום במחיאה ש-לום

נאמר שלום ברקיעה ש-לום

נאמר שלום בתפיחה ש-לום

- ✓ ניתן לבקש מהילדים להציע קולות גוף נוספים לאמירת המילה.
- ✓ "ש-לום". המנחה/הגננת תשיים את הפעולה וכל החברים יבצעו.
- ✓ בובת היד חוזרת לקופסה ומזמינה את הילדים לברך ב"שלום ולהתראות".
- ✓ כדאי לאפשר לילדים לשחק בבובה במהלך כל השבוע בגן.

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

גן שלנו מאת חניגה סמילר

גן שלנו מה נחמד הוא

לנו טוב בו עד מאוד

בו נשיר, נשתעשע,

נשחק ונעבד.

עם השחר, עם השמש

חיש גלך, נרוץ לגן

לקבל את פני כלנו

הוא מוכן ומזמן.

פעילויות אפשריות:

- ניתן לדקלם/לשיר את השיר
- אפשר להמציא ריקוד מתאים – שינוי תנועות בין הבית הראשון לשני

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

"תירס חם" מאת מרים רות

אופיר אוהב לשיר וביום קיץ חם אוהב גם תירס חם. אחריו כולם בשביל, צועדים אל התבשיל: שחף עם הבובות, אלית מתופפת, צור מחצרר, יב שרה, שר הדובון, לירון עם פעמון ואופיר מאושר מתופף ושר: "בים בם בם! תירס חם! תירס חם! בים בם בם!"

פעילויות אפשריות:

- ✓ נקרא את הסיפור, תוך התבוננות באיורי הספר.
- ✓ נזמין את הילדים להצטרף לשורות החוזרות על עצמן: "בים בם בם! תירס חם! תירס חם! בים בם בם!"
- ✓ נאפשר לילדים להציע קולות גוף להדגשת הפזמון: "בים בם בם! תירס חם! תירס חם! בים בם בם!"
- ✓ נזמין ילדים לבחור כלי נגינה או כלי מטבח ולנגן בעזרתם את הפזמון: "בים בם בם! תירס חם! תירס חם! בים בם בם!"
- ✓ ניתן להמחז את הסיפור באמצעות אביזרים מתאימים:
 - רצוי להמליל את תהליך ההמחזה.

- אפשר לצלם את ההצגה ולאפשר לילדים לצפות בה.
- רצוי להשאיר את האביזרים למשחק חופשי במהלך השבוע בגן.
- ✓ רצוי להשאיר את הספר בספריית הגן לעיון הילדים.

פעילות "יש לי קוביות קטנות":

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- ניתן לפתוח את המפגש בשיר:

מילים מהלב:

שלום

גן

קוביה

משחק

יחד

מי שטוב לו ושמח/עממי אמריקאי

מי שטוב לו ושמח שימחא!...

מי שטוב לו ושמח שירקע!...

מי שטוב לו ושמח שיצחק!...

מי שטוב לו ושמח שיקרא!...

ועכשיו עושים הכול מהתחלה...

✓ ניתן לשיר את השיר בליווי תנועות מתאימות

✓ ניתן להוסיף פעילויות כגון: מי שטוב לו ושמח ש...

✓ אפשר להזמין את הילדים להציע פעילות בעצמם – ולשיים אותה כגון: מי שטוב לו ושמח שיקפוץ ולבצע אותה...

- אפשר לשחק עם הילדים בקוביות קטנות "מבנה שבנתי":

✓ להביא קוביות קטנות (גופים) לשולחן הפעילות בקבוצה ולהזמין את אחד הילדים לבנות מבנה מהן.

✓ להזמין את שאר חברי הקבוצה לבנות מבנה זהה, המנחה/הגנת משימת את הוראות הבנייה במהלך הפעילות.

✓ ניתן לצלם את המבנה ולהשאיר לילדים כדגם לבנייה שישמש למשחק במהלך השבוע בגן.

✓ ניתן לבצע את הפעילות שוב עם ילד מנחה אחר.

- ניתן לדקלם עם הילדים את יש לי קוביות מאת פניה ברגשטיין

יש לי קוביות קטנות

טוב מהן הכל לבנות

גם קטר וגם קרון

אוניה ואווירון

✓ רצוי לדקלם את השיר מס' פעמים

✓ ניתן לשיר/להאזין

✓ ניתן לצפות [בסרטון השיר](#) מתוך ערוץ בייבי

- אפשר לשחק עם הילדים בפינת הקוביות/מרכז הבניה באמצעות "תרחיש" – נבנה גן חיות, נבנה יחד מגדל, נבנה יחד מכונית לבובה. המנחה/גננת משיימת חפצים כגון: קוביה, חיה, מכונית, בובה מילות יחס כגון: על, מעל, מתחת מילות פועל: נבנה, נניח, ניקח וכד' בסיום: כדאי לאפשר לילדים זמן למשחק חופשי בבניה שבנו.
- בתום הפעילות רצוי לאסוף את כל הקוביות והחפצים האחרים תוך כדי שיום והמללת פעולות האיסוף.

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

יונתן הקטן/עממי

יונתן הקטן,
רץ בבוקר אל הגן
הוא טיפס על העץ
אפרוחים חיפש
אוי ואוי לו לשובב
חור גדול במכנסיו
מן העץ התגלגל
ועונשו קיבל.

פעילויות אפשריות:

- ניתן לדקלם/לשיר את השיר
- אפשר להמציא ריקוד מתאים – שינוי תנועות בין הבית הראשון לשני

כבר סידרנו הרכבת/עממי

כבר סידרנו הרכבת –
בואו ילדים לשבת.
הקטר מצפצץ ;
לא ייסע מי לא ישב.

פעילויות אפשריות:

- ✓ ניתן לדקלם/לשיר את השיר
- ✓ אפשר לשחק "משחק הרכבת" – בוחרים ילד או ילדה שיהיו הקטר. הקטר הנבחר הולך בהתאם למקצב ומזמין חברים להצטרף.

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

אוגבו מאת אורה איל

- בסיפור תופעות האנשה והנפשה אותם מייחס הילד לבעלי חיים, לחפצים ולכוחות הטבע תכונות אנושיות המוכרות לו מעצמו.
- ✓ כדאי לקרוא את הסיפור.
 - ✓ הכיסא בספר הופך בדמיונו הילד ל... כדאי להתבונן באיור הכיסא בספר – ולגלות למה "הופך" הכיסא, למה עוד יכול להפוך באמצעות הדמיון?
 - ✓ ניתן להביא חפץ מוכר מסביבת הגן - ולהזמין את הילדים לדמיין "מה כול להיות..."

יש לי חבר

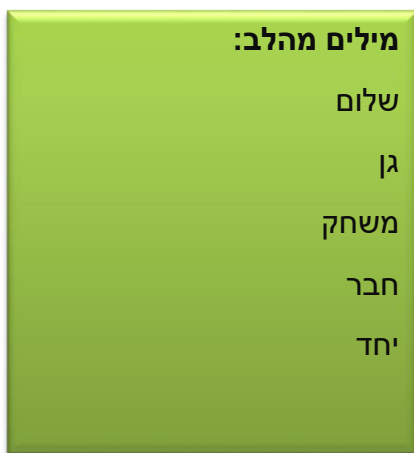
פעילויות חברתיות להכרת מילים בסביבה החברתית

פעילות "חברים בגן":

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- ניתן לפתוח את המפגש בשיר המשחק אני עומדת במעגל/עממי



אני עומדת במעגל

ומביטה סביבי

אני מושיטה את ידי

לחברה שלי

ביער, ביער, ביער

נרקד, נרקד

ביער, ביער, ביער

נרקד!

✓ להזמין את הילדים לעמוד במעגל,

המנחה/הגננת עומדת במרכז ומזמינה ילדים להצטרף אליה ולפעול בהתאם למילים בשיר.

✓ להזמין ילד או ילדה שיחליפו את המנחה/הגננת ויזמינו ילדים להצטרף אליהם ולפעול בהתאם למילים בשיר.

• משחקי חברה להעמקת ההיכרות בין הילדים והילדות:

אפשר לשחק במשחקים שונים. כדאי להתחיל בשיר/משחק המוכר לילדים.

משחק: הכדור מתגלגל

✓ לגלגל את הכדור בין הילדים, בכל פעם שהכדור עוצר אצל ילד או ילדה הם מכריזים את שמם. ניתן לשלב דקלום:

"הכדור התגלגל,

ובכלל לא התבלבל

בגלגול מהיר-

את מי הוא יכיר?"

משחק: "מי אני ומה שמי?":

- ✓ לבקש מהילדים לעצום עיניים, המנחה/הגננת בוחרת ילד אחד ומכסה אותו בבד קליל ונושם שלא ניתן לזהות את הילד שנמצא מתחתיו.
- ✓ הילדים, בניסיון לזהות מי הילד המסתתר מתחת לכיסוי, מבקשים ממנו להוציא כל פעם איבר גוף אחר מחוץ לכיסוי ולהחזירו במהרה פנימה עד לגילוי. כמו כן, מבקשים ממנו להשמיע קול או לומר מילה.

משחק: "טוק טוק מי אני ומה שמי?":

- ✓ להזמין ילד או ילדה להניח את ראשם על רגלי המנחה/הגננת.
- ✓ להזמין ילד או ילדה נוספים להקיש על גבו של החבר ולומר: "טוק טוק מי אני ומה שמי?". הילד צריך לזהות את החבר על פי קולו.

שיר ומשחק: "בנו גשר":

- ✓ להזמין זוג ילדים לבנות בעזרת ידיהם "גשר", שאר הילדים מסתדרים בטור האחד אחרי השני.
- ✓ הילדים מדקלמים/שרים את השיר **גשר מזהב/עממי**
בנו גשר, בנו גשר,
בנו גשר מזהב
כולם עוברים, כולם עוברים
ואחרון נשאר.
- ✓ במילים "ואחרון נשאר" זוג הילדים שיצר את הגשר, מוריד את ידיו "ולוכד" את הילד או הילדה שעברו בגשר.
- ✓ הילד או הילדה "שנלכדו" מתחלפים עם אחד מהזוג שיצר את הגשר.

שיר ומשחק: "בין הרים ובין סלעים":

- ✓ להזמין את הילדים לעמוד במעגל (אפשר באמצעות השיר "נסדר מעגל גדול").
- ✓ המנחה/הגננת עומדת ומתקדמת בדילוגים בתוך המעגל, תוך שירת השיר/האזנה לשיר **בין הרים ובין סלעים מאת מתתיהו שלם**
בין הרים ובין סלעים טסה הרכבת
ומכל החברים אותך אני אוהבת.
לה לה לה....
בין הרים ובין סלעים טסה הרכבת
ומכל החברות אותך אני אוהבת.
לה לה לה....

✓ במילים "אותך אני אוהבת" בוחרים חבר או חברה ובפזמון לה לה לה... רוקדים יחדיו

- בתום המפגש כדאי לשיר שיר המוכר לילדים כגון: **מי שטוב לו ושמח/עממי אמריקאי**

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

פעילויות אפשריות:

- ניתן לדקלם/לשיר את השיר
- אפשר להמציא ריקוד מתאים – ולרקוד בזוגות
- כדאי לאפשר לילדים להמציא תנועות למילים: "חברים טובים נהיה" – ולרקוד על פי התנועות שהמציאו

אל תכה מאת שרה לוי תנאי

אל תכה, זה לא נאה.
תן לי יד, עוד אחת –
חברים טובים נהיה

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

"מעשה בחמישה בלונים" מאת מרים רות

"אמא של רותי הביאה מתנה... שמחה וששון לכל ילד בלון"

פעילויות אפשריות:

- ✓ קריאה והאזנה חווייתית לספר.
- ✓ כדאי לעודד את הילדים לחזור על מילים ומשפטים שחוזרים על עצמן בסיפור: בלון, "בום-טראח מה קרה? הבלון התפוצץ הבלון נקרע...", "זה סופו של כל בלון.."
- ✓ כדאי לאפשר לילדים להתבונן באיורי הספר, תוך כדי נוכל לשיים דמויות (אמא, אבא), חפצים (בלון), צבעים (אדום, כחול, צהוב...), בע"ח (מיצי החתולה).
- ✓ אני קורא! - כדאי לעודד את הילדים "לקרוא" את הספר בעצמם – כדאי להקליטם או לצלמם בעת הקריאה ולאפשר להם לחזור ולשמוע או לראות את עצמם.
- ✓ ניתן לאפשר לילדים להציג את הסיפור, כדאי להקים תיאטרון בובות או תיאטרון אצבעות, להזמין את הילדים להתחפש לדמויות מהספר ולעודדם להציג בפני חברים.
- ✓ רצוי להשאיר את הספר לעיונם החופשי של הילדים.

✓ אפשר ללמד את הילדים את השיר: "בלון" מאת דתיה בן דור:

בלון קטן, בלון כחול

רצה להיות הכי גדול.

התנפח, התנפח, התנפח, התנפח...

וטרח!!!

התפוצץ הפקח.

עוד פעילויות אפשריות לספר ניתן למצוא בעלון "מעשה בחמישה בלונים" באתר האגף לחינוך

קדם יסודי.

פעילות "ביחד":

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- ניתן לפתוח את המפגש בשיר משחק:

נסדר מעגל גדול מאת שרה לוי תנאי

נסדר מעגל גדול

ונצאה במחול

כף נמחא, כף נמחא

נסתובבה בשמחה.

✓ נבקש מהילדים להסתדר במעגל

✓ נרקוד יחד: במשפט הראשון – נלך בכיוון המעגל,

ובמשפט השני נמחא כף ונסתובב.

- ניתן ליזום שיתופי פעולה בין הילדים, פעילויות של ביחד.

רצוי שהמנחה/הגננת תמליל את הפעולות אותן עושים הילדים, תוך שימוש באוצר מילים אותו הילדים מכירים בשפה העברית.

רצוי לתעד את כל תהליך העבודה של הילדים, ובמפגש הבא לשחזר את מה שעשו.

התמונות יסייעו לילדים להיזכר, ולהשתמש באוצר מילים המוכר להם **מהפעילות:**

✓ בונים יחד: המנחה/הגננת ביחד עם הילדים יחליטו על מבנה אותו הם רוצים לבנות ויבנו יחד.

✓ יוצרים יחד: המנחה/הגננת ביחד עם הילדים מחליטים על יצירה (רובוט, חללית, בית בובות וכד') שהם רוצים ליצור יחד.

✓ משחקים ביחד: ניתן לזמן משחקי חברה, כגון: תופסת, מחבואים וכד'.

- בסיום המפגש ניתן:

לשיר ביחד: לאפשר לילדים לשיר במקהלה שיר המוכר להם.

לרקוד ביחד: לאפשר לילדים להמציא ריקוד לשיר המוכר להם ולרקוד יחד.

מילים מהלב:

שלום

גן

משחק

חבר

יחד

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

שימי ידך/עממי

שימי ידך בידי

אני שלך ואת שלי.

הי הי, גליה

בת-הרים יפהפיה.

פעילויות אפשריות:

✓ ניתן לדקלם/לשיר את השיר

✓ אפשר לרקוד בזוגות: במשפט הראשון המסתיים ב: "אני שלך ואת שלי" – בני הזוג לוחצים ידיים. בפזמון "הי הי גליה" – בני הזוג אוחזים אחד בשני ומסתובבים יחדיו.

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

"אליעזר והגזר" מאת לוי קיפניס

פעילויות אפשריות:

✓ רצוי לקרוא את הסיפור (השיר), כדאי להדגיש את המילים החוזרות:

"משוך בגזר. משוך בגזר.

אין כמוהו גזר!

זרע אותו בגן הירק

סבא אליעזר"

✓ ניתן להאזין לשיר ולהזמין את הילדים להצטרף לפזמון החוזר ("משוך בגזר..")

✓ ניתן להמחיש את הסיפור באמצעות אביזרים מתאימים:

○ רצוי להמליל את תהליך ההמחזה.

○ אפשר לצלם את ההצגה ולאפשר לילדים לצפות בה.

○ רצוי להשאיר את האביזרים למשחק חופשי במהלך השבוע בגן.

✓ כדאי לאפשר לילדים להתבונן בספר הכתוב, רצוי להשאיר את הספר –בספריית הגן לעיון הילדים.

מספרים

פעילויות להיכרות עם המספרים בעברית

פעילות 1,2,3,4,5

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- כדאי לפתות את המפגש בשיר מאחורי ההר/שיר עם

מילים מהלב:

מספר

שמות מספרים: אחת, שתיים,
שלוש, ארבע, חמש

משחק

מאחורי הָהָר

אחת, שתיים, שלוש!

שם ישבו שלושה גמדים

אחת, שתיים, שלוש!

לא אכלו ולא שתו

אחת, שתיים, שלוש!

רק ישבו ופטפו

אחת, שתיים, שלוש!

✓ ניתן לשיר את השיר תוך הדגשת מילות המספר: אחת, שתיים, שלוש!

✓ כדאי להזמין את הילדים להציע תנועת גוף כגון: מחיאה, רקיעה, קפיצה וכד', אותה

יבצעו הילדים 3 פעמים - כאשר יופיעו מילות המספר בשיר.

משחקים/שירי משחק להיכרות עם מספרים:

- אחת ושתיים – קנו לי נעליים:

נזמין את הילדים לעמוד במרחב אישי, ולדקלם את המילים:

אחת ושתיים – קנו לי נעליים

שלוש ארבע – קנו לי גם בובה

חמש ושש – תגידו תתחדש

✓ ניתן לבצע פעולות שונות כאשר נאמרות מילות המספר: קפיצות, מחיאות, רקיעות

✓ אפשר להזמין את הילדים להציע פעולות.

✓ כדאי להזמין את הילדים לומר בעצמם את מילות המספר.

✓ אפשר לשיק/לדקלם לפי תור: המנחה/גננת תאמר את מילת המספר והילדים

והילדות יענו לה בהתאם.

• **1,2,3, ..., דג מלוח:**

- ✓ נזמין את הילדים לעמוד במרחב אישי המנחה/הגננת עומדת כשגבה אל הילדים.
- ✓ גננת/מנחה מכריזה: 1,2,3, ..., דג מלוח, ומסתובבת אל הילדים.
- ✓ הילדים נעמדים כ"פסלים".
- ✓ הגננת/מנחה עוברת ביניהם ומנסה להצחיק אותם.
- ✓ ילד שצחק מחליף את המנחה/גננת, ומכריז הוא: 1,2,3, ..., דג מלוח

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

שלושה דגים/עממי

שלושה דגים יצאו לטייל בים X2

והם שטים, והם שטים, והם

שטים, והם שטים

אחד צלל לים.

פלופ.....

שני דגים יצאו לטייל בים X2

והם שטים, והם שטים, והם

שטים, והם שטים

אחד צלל לים.

פלופ.....

פעילויות אפשריות:

- ניתן לדקלם/לשיר את השיר.
- ניתן לשיר בליווי תנועות אצבעות.
- כדאי להמחז את השיר באמצעות דגים אותם יצרו הילדים.
- אפשר לצפות ב**סרטון** מתוך אתר הופ! ילדות ישראלית

פעילות – "עשר"

הכרת שמות המספר עד 10

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- פתיחה: ניתן לפתוח במשחק **10 במעגל**:

- ✓ נזמין את הילדים לעמוד במעגל
- ✓ נמסור כדור אחד לשני תוך אמירת מילות המספר.
- ✓ כאשר מגיעים למספר 10 – אומרים אותו בקול, ומתחילים מהתחלה.
- ✓ אם נגע הכדור בקרקע – מתחילים מהתחלה.

- אפשר לשחק ב"משחק הדגים":

- ✓ במרכז השולחן "בריכת דגים" ובה מספר רב של דגים (בכמות כזו שלכל ילד יהיו לפחות 10 דגים).
- ✓ נזמין את ילד או ילדה להטיל קוביה ולומר את מספר הנקודות שעל פאת הקוביה.
- ✓ הילד או הילדה יאספו דגים באותה כמות.
- ✓ התור עובר לילד או הילדה הבאים – עד שכל ילדי הקבוצה יאספו 10 דגים.
- ✓ את המשחק נסיים בשיר:

עשרה דגים יצאו לטייל בים

והם שטים והם שטים והם שטים

– אחד צלל לים

תשעה דגים יצאו לטייל בים

והם שטים והם שטים והם שטים

אחד צלל לים...

- ניתן לשחק משחק "מחבואים" – ילד סופר עד 10 שאר החברים מסתתרים, הילד צריך למצוא אותם.

- נסיים את הפעילות במשחק "הקשיבו למספר":

המנחה/הגננת מקישה על התוף/שליש/מקלות מקצב מספר פעמים – הילדים צריכים לומר מהו המספר. אפשר להזמין ילד מנחה שיקיש.

מילים מהלב:

מספר

שמות מספרים: אחת, שניים, שלוש, ארבע, חמש... עד עשר

משחק

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

- ניתן לצפות בסרטון "[שיר המספרים](#)" מתוך שירי ערוץ בייבי

הצבע שלי

פעילויות להיכרות עם שמות הצבעים

פעילות צבעונית

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- נפתח את המפגש בשיר משחק: "אחת ושתיים":

אחת ושתיים – קנו לי נעליים

שלוש ארבע – קנו לי גם בובה

חמש ושש – תגידו תתחדש

✓ ניתן לבצע פעולות שונות כאשר נאמרות מילות המספר: קפיצות, מחיאות, רקיעות

✓ אפשר להזמין את הילדים להציע פעולות.

✓ כדאי להזמין את הילדים לומר בעצמם את מילות

המספר

✓ אפשר לשיק/לדקלם לפי תור: המנחה/גננת תאמר את

מילות המספר והילדים והילדות יענו לה בהתאם

- ניתן לקרוא את השיר: "ביצת פלאים" מאת ע. הלל

פעילויות אפשריות:

✓ נמחיש את השיר באמצעות ביצים בצבעים שונים.

✓ נעצור את קריאת השיר במילים: "לא הספקתי עוד לפתוח ומתוכה קפץ..." – ונבקש

מהילדים לומר מה לדעתם יכול לקפוץ מהביצה – המנחה/גננת תשיים את תשובות

הילדים בעברית.

✓ נאפשר לילדים לבחור צבע ביצה ולצייר- מה בביצה?

- אפשר לשחק משחק: "הרוח נושבת על..."

✓ נזמין את הילדים לעמוד במעגל.

✓ המנחה/הגננת מכריזה: הרוח נושבת על כל מי שלובש פריט בצבע..., בכל פעם

מכריזה שם של צבע, ניתן גם להראות את הצבע באמצעות כרטיסיה.

✓ נבקש מכל הילדים שלבשים בפריט בצבע אותו הכריזה המנחה/הגננת להיכנס

לתוך המעגל- ולהחליף ביניהם מקום.

מילים מהלב:

צבע

שמות הצבעים: אדום, כחול,
צהוב, ירוק, כתום, סגול, שחור
לבן.

משחק

- ✓ המנחה/הגננת תכריז על צבע אחר.
- ✓ נזמין ילד או ילדה להיות מנחים ולהכריז על צבע.
- אפשר לשחק משחק: **"גשם של צבעים"**:
 - ✓ הגננת/המנחה תפזר כדורים צבעוניים, ותכריז על שם של צבע.
 - ✓ נזמין את הילדים לאסוף לדלי (בשיתוף פעולה) את כל הכדורים בצבע המתאים.
 - תוך כדי איסוף הכדורים ניתן לבקש מהילדים להתקדם בצורת התקדמות: דהרה, דילוג, קפיצה ועוד.
 - ✓ נזמין ילד או ילדה לפזר כדורים, להכריז שם של צבע וצורת התקדמות.
- אפשר לשחק משחק: **"תופסת צבעים"**:
 - ✓ נבחר ילד או ילדה "תופסים" שיצהירו על צבע שעל המשתתפים לגעת בו תוך כדי רדיפה והתחמקות.
 - ✓ ילד או ילדה שנתפסו יהפכו להיות התופסים החדשים.
 - ✓ התופס החדש יכריז על צבע שונה מקודמו והמשחק יימשך וחוזר חלילה.
- אפשר לשחק משחק: **"קוביה בצבעים"**:
 - לפעילות זאת כדאי להכין מראש קובייה שעל פאותיה יש צבעים: אדום, כחול, צהוב, כתום, ירוק, סגול.
 - ✓ נזמין ילד להטיל קוביה ולומר את שם הצבע שמופיע על הפאה העליונה.
 - ✓ נבקש מהילדים להתבונן בסביבת הגן ולמצוא אביזרים או חפצים בצבע זה.
- אפשר להגיש לילדים צבעי ידיים בצבעי היסוד: אדום, כחול, צהוב לאפשר להם להתנסות בערבוב צבעים. המנחה/הגננת תשיים את הצבעים.
- נסיים את המפגש במשחק **"מסלול צבעוני"**:
 - ✓ נזמין ילד להטיל את קוביית הצבעים, ולאמר את שם הצבע שמופיע על הפאה העליונה.
 - ✓ נבקש מהילד לקחת דבקית בצבע זה ולהדביק על משטח.
 - ✓ נזמין את כל ילדי הקבוצה לעשות כך לפי תור, כך שבסופו של דבר ייווצר מסלול צבעוני.
 - ✓ נשחק "משחק מסלול" – על פי חוקים אותם ימציאו הילדים, כך שבעבור כל צבע ימציאו משימה, לדוגמה: אדום=3 דילוגים, ירוק=5 קפיצות וכדומה.

משפחה שכזאת

וזאת היא כל המשפחה...

פעילויות להכרת מילים בהקשר משפחתי

פעילות "במשפחה שלי"

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

מילים מהלב:

שלום

תצרף (פאזל)

משפחה

אמא

אבא

בן, בת

ילד, ילדה

תינוק

בית

- נפתח במשחק: "פגישה וברכה" המוכר לילדים:

✓ כדאי להשמיע מנגינה במקצב הליכה (מארש).

✓ נזמין את הילדים לנוע במרחב בהתאם לקצב.

✓ כאשר המנחה/הגננת עוצרת את המנגינה ילדים פונים

לחבר שעומד לידם לוחצים את ידו ומברכים: **בוקר**

טוב/שלום בעברית ובשפת האם.

- ניתן לשחק במשחק תצרף (פאזל) "במשפחה":

✓ נבחר תצרף (פאזל) עם תמונה/ציור של דיוקן משפחתי.

✓ נאפשר לילדים לחבר את חלקי הפאזל. המנחה/הגננת תמליל

פעולות כגון: לשים, לחבר, להניח.

✓ המנחה/הגננת תציין דמויות או חפצים בתמונה: משפחה, אמא,

אבא, ילד, ילדה, בת, בן, בית.

✓ נאפשר לילדים להתבונן בתצרף (פאזל) המורכב ולהביע את התרשמותם ממנו.

✓ נשאל שאלות המכוונות לתיאור התמונה ("מדרש תמונה"), המנחה/הגננת תחזור על

תשובות הילדים בעברית:

○ מי מצויר בתמונה?

○ מה מצויר בתמונה?

○ מה עושה אבא/אמא?

○ מהו השם המתאים לציור?

○ מה הסיפור? לנסות ולהמציא תרחיש.

○ נזמין את הילדים לשאול שאלות הקשורות בציור

- אפשר לשחק משחקי כרטיסים כגון: לוטו, זיכרון של דמויות במשפחה. תוך כדי המשחק

המנחה/הגננת תמליל את הדמויות בעברית.

- ניתן להתבונן בספר: "במשפחה שלי" מאת מיריק שניר. תוך כדי התבוננות באיורים כדאי לשיים דמויות במשפחה הגרעינית: אמא, אבא, בן, בת, ילד, ילדה.
- בסיום המפגש ניתן לשיר שיר המוכר לילדים:

נאמר שלום במחיה ש-לום

נאמר שלום ברקיעה ש-לום

נאמר שלום בתפיחה ש-לום

✓ נבקש מהילדים להציע קולות גוף נוספים לאמירת המילה "ש-לום".

✓ המנחה/הגננת תשיים את הפעולה וכל החברים יבצעו.

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

"פרח לי יפה, ורוד" מאת פניה ברגשטיין

פרח לי יפה, ורוד,
פרח לי נחמד מאוד.
פרח קט מן הגנה,
אמא'לה, הריחי נא!

פעילויות אפשריות:

- ניתן לדקלם את השיר מספר פעמים, להסביר לילדים את תוכן השיר
- פשר לדקלם את השיר לפי תור: מנחה/גננת שורה והילדים שורה, בנים שורה ובנות שורה, סולן שורה ו"מקהלת ילדים" שורה.
- אפשר לשחק משחק תנועה "הליכה ועצירה": להזמין את הילדים לצעוד במרחב, בסוף משפט לעמוד תוך הדגשת המילה האחרונה בשורה (לשם הדגשת החריזה).

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחוויה

הלו הלו אבא מאת חנה הורן

"אבא, מה תביא לי, מתנה?"

פעילויות אפשריות:

- ✓ קריאה והאזנה חווייתית לספר.
- ✓ כדאי לאפשר לילדים להתבונן באיורי הספר, ולהבחין בהומור.
- ✓ אני קורא! - כדאי לעודד את הילדים "לקרוא" את הספר בעצמם. כדאי להקליטם או לצלמם בעת הקריאה ולאפשר להם לחזור ולשמוע או לראות את עצמם.
- ✓ ניתן לאפשר לילדים להציג את הסיפור: להקים תיאטרון בובות או תיאטרון אצבעות, להזמין את הילדים להתחפש לדמויות מהספר ולעודדם להציג בפני חבריהם.
- ✓ רצוי להשאיר את הספר בספריית הגן לעיונם החופשי של הילדים.

פעילות "קשר משפחתי":

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- ניתן לפתוח את המפגש בשיר:

מי שטוב לו ושמח/עממי אמריקאי

מי שטוב לו ושמח שימחא!...

מי שטוב לו ושמח שירקע!...

מי שטוב לו ושמח שיצחק!...

מי שטוב לו ושמח שיקרא!...

ועכשיו עושים הפול מהתחלה...

✓ נשיר את השיר בליווי תנועות מתאימות

✓ נוסיף פעילויות כגון: מי שטוב לו ושמח ש...

✓ נזמין את הילדים להציע פעילות בעצמם ולשיים אותה

כגון: מי שטוב לו ושמח שיקפוץ, ולבצע אותה...

מילים מהלב:

שלום

תמונה

ציור

משפחה

אמא

אבא

בן, בת

ילד, ילדה

בית

- כדאי להזמין את הילדים להביא תמונות משפחתיות לפעילות "תמונה מחפשת שם".

רצוי לאפשר לילדים להציג את התמונה שהביאו, ולספר עליה. המנחה/הגננת תדגיש

מילים בעברית: משפחה, אמא, אבא, אח, אחות, ילד, ילדה, בת, בן, בית.

נקודות אפשריות לשיח:

✓ מי בתמונה?

✓ מה הקשר בין הילד למצולמים?

✓ תיאור המצולמים: מה לובשים?

✓ היכן צולמה התמונה?

אפשר להקים תערוכת תמונות משפחתיות מהתמונות אותן הביאו הילדים.

- אפשר ליצור "אילן יוחסין" של המשפחה באמצעות תמונות/איורים, תוך הדגשת

הדמויות באילן היוחסין והקשר שלהן אל הילדים: אבא, אמא, סבא, סבתא, דוד, דודה

ועוד.

- אפשר לסיים את המפגש בשיר המשחק המוכר לילדים כגון: אני עומדת במעגל/עממי

אני עומדת במעגל

ומביטה סביבי

אני מושיטה את ידי

לחברה שלי

ביער, ביער, ביער

נרקד, נרקד

ביער, ביער, ביער

נרקד!

✓ נזמין את הילדים לעמוד במעגל, המנחה/הגננת עומדת במרכז ומזמינה ילדים

להצטרף אליה ולפעול בהתאם למילים בשיר.

✓ נזמין ילד או ילדה שיחליפו את המנחה/הגננת ויזמינו ילדים להצטרף אליהם

ולפעול בהתאם למילים בשיר.

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

"רצתי" מאת פניה ברגשטיין

רצתי, רצתי, ונפלתי,
ומכה ביד קיבלתי!
אוי, כואבת המכה,
אמא, תני לי נשיקה!

פעילויות אפשריות:

- ניתן לדקלם את השיר מספר פעמים, להסביר לילדים את תוכן השיר. ר. לדקלם את השיר לפי תור: מנחה/גננת שורה והילדים שורה, בנים שורה ובנות שורה, סולן שורה ו"מקהלת ילדים" שורה.
- אפשר לשחק משחק תנועה "הליכה ועצירה": להזמין את הילדים לצעוד במרחב, בסוף משפט לעמוד תוך הדגשת המילה האחרונה בשורה (לשם הדגשת

"יש לי אח גדול" מאת נעמי בן גור

אח שלי הכי גדול,
הוא יכול כמעט הכל.
כשאני כמותו אגדל –
גם אני הכל אוכל

פעילויות אפשריות:

- ניתן לדקלם את השיר מספר פעמים, להסביר לילדים את תוכן השיר.
- אפשר לדקלם את השיר לפי תור: מנחה/גננת שורה והילדים שורה, בנים שורה ובנות שורה, סולן שורה ו"מקהלת ילדים" שורה.
- אפשר לשחק משחק תנועה "הליכה ועצירה": להזמין את הילדים לצעוד במרחב, בסוף משפט לעמוד תוך הדגשת המילה האחרונה בשורה (לשם הדגשת החריזה).

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

"אמא ואני" מאת אמה צ'יצ'סטר קלארק

הפעילויות המוצעות מתוך אתר [ספרית פיג'מה](#)

דובשן אוהב לעשות כל דבר עם אמא: לשחק כדורגל, לעבוד בגינה, לצייר ציורים ולבשל. מה יעשה דובשן כשאמא עסוקה מאוד ואינה יכולה לבלות איתו?

פעילויות אפשריות:

- כדאי לקרוא את הסיפור בקבוצה קטנה. רצוי לאפשר לילדים ליהנות מאיורי הספר.
- דובשן ואמא עושים כל מיני דברים יחד. אפשר להתבונן באיורי הספר ולהזמין את הילדים לספר בעזרתם את הסיפור. המנחה/הגננת תשיים פעולות שעושים דובשן ואמא יחד כגון: לצייר, לשחק וכד'.
- אפשר להכין ספרונים אישיים בסגנון "אמא ואני", ולצייר את כל הדברים שהילדים אוהבים לעשות עם אמא (ואבא). רצוי לשיים את הפעילויות.

"סבתא של חנה בננה בישלה דיסה" מאת אורה איל

הפעילויות המוצעות מתוך אתר [ספרית פיג'מה](#)

"חנה-בננה מאוד ממהרת לבית של סבתא בקצה הרחוב..." בינתיים סבתא מגישה את הדיסה שהכינה לנכדתה לכל מי שמבקש – עד שלא נותרת אף לא טיפה אחת לחנה-בננה! מה תעשה סבתא?

פעילויות אפשריות:

- כדאי לקרוא את הסיפור בקבוצה קטנה. רצוי לאפשר לילדים ליהנות מאיורי הספר.
- אפשר להתבונן בחתול שמלווה את חנה-בננה בדרך לסבתא? ניתן לבקש מהילדים למצוא את החתול בכל עמוד.
- אפשר לשחק עם הילדים את משחק האצבעות "סבתא בישלה דיסה". על פי הסיפור "סבתא של חנה בננה בישלה דיסה", למי היא נתנה ולמי לא נשאר?
- אפשר להמחז את הסיפור: את הדרך של חנה-בננה לבית של סבתא, ואת המעשים של סבתא.

בבית שלי

פעילויות להכרת מילים בסביבת הבית

פעילות "יש לי בית":

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- אפשר לפתוח את המפגש בשיר המוכר לילדים:

"שלום לכם" מאת דתיה בן דור

שלום לכם, שלום לכם, שלום לכם, שלום לכם

ומה שלומכם, ומה שלומכם, ומה שלומכם, ומה שלומכם היום?

נחמד לי מאוד לפגוש אתכם

נחמד לי מאוד לומר לכם:

שלום לכם, שלום לכם, שלום לכם, שלום לכם.

✓ נדגיש את המילה "שלום" בשיר.

✓ נמחא כף בכל פעם ששומעים את המילה "שלום".

✓ נזמין את הילדים להציע תנועה משלהם למילה

"שלום", לשיר את השיר ולבצע תנועה אותה הציעו

הילדים.

✓ נאזין/נצפה [בסרטון](#) מתוך הסדרה: "פרפר נחמד".

מילים מהלב:

שלום

בית

חצר

משפחה

אמא, אבא

בן, בת

ילד, ילדה

- אפשר לשחק משחקי כרטיסים כגון: לוטו, זיכרון של אביזרים וחפצים הקשורים לבית:

✓ נשחק על פי הכללים של המשחק, המנחה/הגננת תמליל את האביזרים/חפצים בעברית תוך כדי המשחק.

✓ נשתמש בכרטיסי המשחק עליהם תמונות/ציורים של אביזרים וחפצים מהבית

למשחק: "עבור, עבור, עבור!"

המנחה/הגננת מחלקת כרטיס הפוך לכל ילד וילדה בצורה שבה הם לא רואים

את הציור/תמונה. כאשר המנחה/גננת מכריזה: עבור, עבור... הילדים מעבירים

את הכרטיס ההפוך לילד או לילדה היושבים לצידם. כאשר מכריזה "עבור!"

הילדים הופכים את הכרטיס – מתבוננים בתמונה ומבטאים את המילה. ניתן גם:

○ לתאר את החפץ.

○ לתאר את השימוש בו והיכן נמצא בבית.

○ לשאול שאלות הקשורות בחפץ ועוד.

• **אפשר לשחק: מה חסר בגננו הקטן?**

- ✓ נשתמש בתמונות של משחקי הלוטו/זיכרון (או בחפצים מתוך פינת המשפחה/בובות בגן), ונסדרם בשורה.
- ✓ נבחר ילד או ילדה שיסתירו את עיניהם בזמן שילד או ילדה נוספים מוציאים אחד החפצים.
- ✓ נזמין את הילדים להכריז בקול: "מה חסר בגננו הקטן?"
- ✓ הילד או הילדה שעצמו עיניהם צריכים לגלות את החפץ שהוצא ולומר את שמו.

• **אפשר לשחק משחק תנועה: "בית – חצר" (ים – יבשה):**

- ✓ נפזר חישוקים במרחב הגן ונזמין כל ילד וילדה לבחור חישוק "בית".
- ✓ נכריז את המילה: "בית" – הילדים יעמדו בתוך החישוק, נכריז את המילה "חצר" – הילדים יעמדו מחוץ לחישוק.
- ✓ נזמין ילד להיות מנחה המשחק.
- ✓ נכין סמל חזותי/תמונה של בית וחצר ונשחק את המשחק תוך הנפת התמונה והכרזת המילה בעברית.
- ✓ נדקלם שיר המוכר לילדים כגון: "רצתי" מאת פניה ברגשטיין, ונזמין את הילדים ללכת סביב החישוק שלהם או בין החישוקים תוך כדי דקלום. בסיום הדקלום – יקפצו הילדים לתוך החישוק שלהם או חישוק פנוי.

• **ניתן לסיים את המפגש בשיר ומשחק המוכר לילדים: "בין הרים ובין סלעים":**

- ✓ נזמין את הילדים לעמוד במעגל (אפשר באמצעות השיר "נסדר מעגל גדול").
- ✓ המנחה/הגננת עומדת ומתקדמת בדילוגים בתוך המעגל, תוך שירת השיר/האזנה לשיר.
- ✓ במילים "אותך אני אוהבת" בוחרים חבר או חברה ובפזמון לה לה לה... רוקדים יחדיו.

פעילות "בונים בית":

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- כדאי לפתוח את המפגש בשיר ומשחק המוכר לילדים: "בנו גשר":
 - ✓ נזמין זוג ילדים לבנות בעזרת ידיהם "גשר", שאר הילדים יסתדרו בטור האחד אחרי השני.
 - ✓ נדקלם/נשיר את השיר: **גשר מזהב/עממי**
בנו גשר, בנו גשר,
בנו גשר מזהב
כולם עוברים, כולם עוברים
ואחרון נשאר.
✓ במילים "ואחרון נשאר" זוג הילדים שיצר את הגשר, מוריד את ידיו "ולוכד" את הילד או הילדה שעברו בגשר.
✓ הילד או הילדה "שנלכדו" מתחלפים עם אחד מהזוג שיצר את הגשר.
✓ [נאזין](#) לשיר.

מילים מהלב:

שלום
בית
חצר
משפחה
אמא, אבא
בן, בת
ילד, ילדה

- אפשר לשחק עם הילדים בפינת הקוביות/מרכז הבניה באמצעות "תרחיש" – נבנה בית לבובה. רצוי שהמנחה/גננת תשיים חפצים כגון: קובייה, בית, בובה מילות יחס כגון: על, מעל, מתחת מילות פועל: נבנה, נניח, ניקח וכד' בסיום: כדאי לאפשר לילדים זמן למשחק חופשי בבניה שבנו.
- "בונים בית" - ניתן להביא כתבי עת צבעוניים, ולהזמין את הילדים לעיין בהם ולמצוא חפצים או אביזרים הקשורים לבית. בהמשך ניתן:
 - ✓ לבקש מהילדים לגזור את התמונות, להציגם בפני חברי הקבוצה (לתאר את החפץ, את השימוש בו, היכן נמצא בבית?, מי משתמש בו? עוד).
 - ✓ להביא אריזות ריקות ועוד מגוון חומרים ואמצעי הדבקה ויצירה, ולהזמין את הילדים ליצור בית.
 - ✓ להכין תערוכה מיצירות הילדים.
- בסוף המפגש כדאי לשיר ולשחק שוב בשיר המשחק "גשר מזהב"/עממי.

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

"בבית שלי" מאת מיריק שניר

"בבית שלי יש... חלון ועציץ, וילון וכוס מיץ... דף ומנורה, מדף ומראה"

פעילויות אפשריות:

- כדאי לקרוא את הסיפור בקבוצה קטנה.
- רצוי לאפשר לילדים ליהנות מאיורי הספר.
- ניתן להתבונן באיורי הספר ולהזמין כל ילד או ילדה לבחור איור:
 - לומר את שמו של החפץ המאוייר.
 - לתאר את החפץ.
 - לתאר את השימוש בו והיכן נמצא בבית.
 - לשאול שאלות הקשורות בחפץ ועוד.

איזה יום שמח לי היום

פעילויות להכרת מילים באירועים משמחים בחיי המשפחה

פעילות "שמחה במשפחה":

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

מילים מהלב:

שמח, שמחה

בית

משפחה

חג, חגיגה

חתונה

- ניתן לפתוח את המפגש בשיר משחק המוכר לילדים:

מי שטוב לו ושמח/עממי אמריקאי

מי שטוב לו ושמח שימחא!...

מי שטוב לו ושמח שירקע!...

מי שטוב לו ושמח שיצחק!...

מי שטוב לו ושמח שיקרא!...

ועכשיו עושים הכול מהתחלה...

✓ נשיר את השיר בליווי תנועות מתאימות

- "אלבום משפחתי": ניתן להזמין את הילדים להביא אלבום תצלומים משפחתי.

פעילויות אפשריות:

✓ נתבונן בתצלומים ונציג את בני המשפחה והקשר שלהם לילד (אמא, אבא, אח,

אחות, סבא, סבתא, דוד דודה ועוד).

✓ נבדיל בין תמונות שצולמו באירועים מיוחדים כגון: חתונה, חג, יום הולדת לבין

תמונות שצולמו בימי חול: האם יש לבוש מיוחד? האם אוכלים מאכלים מיוחדים?

האם שרים שירים מיוחדים?

✓ נקים תערוכת תצלומי משפחות בשמחות ואירועים שונים במשפחות שונות: חגים,

ימי הולדת, חתונות הולדת אח/אחות ושמחות אחרות.

- "חפץ משפחתי": ניתן לבקש מהילדים להביא חפצים משפחתיים המשמשים באירועים

מיוחדים כמו בחגים (פריטי לבוש, שטיח תפילה, מחרוזת, ספר קודש ועוד). פעילויות

אפשריות:

✓ נזמין את הילדים להציג את החפץ.

✓ למה משמש החפץ?

- ✓ היכן החפץ מונח בבית?
- ✓ מי משתמש בו? ועוד
- ✓ אפשר להקים תערוכת חפצי משפחות המיוחדים לחגים או לאירועים שמחים אחרים.

• בסיום המפגש אפשר לשיר שוב את השיר: **מי שטוב לו ושמח/עממי אמריקאי:**

- ✓ נסיף פעילויות כגון: מי שטוב לו ושמח ש...
- ✓ נזמין את הילדים להציע פעילות בעצמם – ולשיים אותה כגון: מי שטוב לו ושמח שיקפוץ ולבצע אותה...

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

"צחוק" מאת מיריק שניר

פעילויות אפשריות:

- כדאי לקרוא את הסיפור בקבוצה קטנה.
- רצוי לאפשר לילדים ליהנות מאיורי הספר.
- אפשר להדגיש מילים בעברית תוך כדי הקריאה: צחוק, אני, אבא, אמא, סבא, סבתא, אורח.
- נזמין את הילדים לספר: מה מצחיק אותם?
- אפשר לספר בדיחות קצרות המתאימות לילדים.

פעילות "יש לי יום הולדת":

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- אפשר לפתוח את המפגש ב"תרחיש" – יום הולדת לבובה:
 - נכניס את הבובה לתוך קופסה ונעורר סקרנות בקרב הילדים – מה יש בקופסה? ניתן לנער ולהאזין לצלילים, למשש ועוד.
- נדקלם: "בואו ילדים לראות את קופסת ההפתעות, מי רוצה פה לנחש – בקופסה שלי מה יש?", ונאפשר לילדים לשער: מה בקופסה?
- נוציא את הבובה תוך משחק דרמטי: הבובה רוצה לספר לילדים שהיא חוגגת יום הולדת.
- נשיר עם הילדים את השיר: "יום הולדת"/עממי

יום הולדת לבובה

השמחה לילדים

ברגלים תך תך תך

ובידיים תך תך תך

לה לה לה לה לה לה

לה לה לה לה לה לה

לה לה לה לה לה לה

אחת שתים שלוש!

פעילויות אפשריות:

- ✓ נשיר את השיר מספר פעמים, ונסביר לילדים את תוכן השיר.
- ✓ נשיר את השיר תוך מחיאות כף במילים "תך", "הך".
- ✓ נזמין את הילדים להציע הקשות שונות שיחליפו את מחיאת הכף כגון: רקיעה, טפיחה, נקישה בלשון, אצבע צרידה ועוד. המנחה/הגננת תשיים את הצעות הילדים.
- ✓ נחזור על השיר ונצטרף באחד הרעיונות שהציעו הילדים.
- ✓ נבחר כלי נגינה מתאים לאותן הקשות כגון: מקלות הקשה, תוף, מנענע ועוד.
- ✓ נתקדם במרחב עם הכלי שבחרנו לפי השיר, עצור במילים "תך, תך, תך", "הך, הך, הך" ונגן בכלי שבידינו.

מילים מהלב:

שמחה

משפחה

יום הולדת

חגיגה

בובה

עוגה

ברכה

מזל טוב

- אפשר לתכנן חגיגת יום הולדת לבובה:
 - ✓ נערוך שולחן לחגיגה, כדאי לעשות זאת בפינת הבובות/המשפחה בגן.
 - ✓ נכין לבובה זר לראש.
 - ✓ נצייר ציור לבובה.
 - ✓ נברך אותה ליום הולדתה. המנחה/הגננת תדגיש מילים בעברית: ברכה, מזל טוב ועוד (בהתאם לברכות אותן יברכו הילדים).
 - ✓ נשיר שירי יום הולדת.
 - ✓ נשחק משחקי חברה לימי הולדת, כשברקע מתנגנים שירי יום הולדת. דוגמה למשחקים:
 - **"לימבו"** – דרוש למשחק מוט באורך של כ-2 מטרים. שני ילדים אוחזים במוט בשני הקצוות. כל אחד מהמשתתפים עובר, בתורו, מתחת למוט כאשר ברקע מתנגנים שירי יום הולדת. ככל שהמוט נמוך יותר – המשימה קשה יותר.
 - **"גב אל גב"** - נתחיל את המשחק עם שני ילדים. הילדים יושבים על הרצפה גב אל גב, כאשר הם משלבים ביניהם מרפקים. בספירה עד 3 עליהם לקום. הזוג שהצליח לקום מתחבר שוב ל-2 או 3 ילדים ושוב כולם יחד חוזרים על אותו מהלך. הקבוצה הארוכה ביותר שמצליחה להתרומם יחד היא הקבוצה המנצחת.
 - **"מבוכ הקרשים"** – נפזר שיפודי עץ קצוצי חוד על הרצפה במרחקים שונים זה מזה וניצור מעין מבוכ. נזמין את הילדים להלך בין המקלות בלי לגעת בהם.
 - **"משחק המנהרה"** – נזמין את הילדים להעמיד 4-5 כסאות בשורה או בטור, כך שתיווצר מעין "מנהרה". הילדים זוחלים דרך ה"מנהרה" על הברכיים, על המרפקים או על הבטן בלי לגעת ב"קירות" או ב"תקרה" של ה"מנהרה".
- כדאי לסיים את המפגש בשיר יום הולדת המוכר לילדים: **"יום הולדת"/עממי.**

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

"היום יום הולדת" מאת בנציון רסקין

היום יום הולדת
היום יום הולדת
היום יום הולדת
לאיתמר.

חג לו שמח
וזר לו פורח
היום יום הולדת
לאיתמר.

פעילויות אפשריות:

- ✓ ניתן לשיר את השיר.
- ✓ כדאי להזמין את הילדים להמציא ריקוד לשיר: תנועה ראשונה לבית הראשון ותנועה שניה לבית השני.
- ✓ נרקוד בהתאם לרעיונות הילדים.

"רק ביום הולדת" מאת בנציון רסקין

יום הולדת, חגיגה נחמדת!
מה נעים ומה נחמד
שכל בן וכל בת
לא נולדו ביום אחד –
רק ביום הולדת,
רק ביום הולדת!

פעילויות אפשריות:

- ✓ ניתן לשיר את השיר.
- ✓ כדאי לרקוד ריקוד: נלך במעגל במהלך השיר, במילים: "רק ביום הולדת" נעצור ונמחא כף.
- ✓ אפשר להזמין את הילדים להציע תנועות במקום מחיאת הכף. המנחה/הגננת תמליל את רעיונות הילדים.
- ✓ נרקוד בהתאם לרעיונות הילדים.

בסביבה שלי

תפקחו את העיניים

פעילויות לרכישת מילים בסביבה הקרובה

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- כדאי לפתוח את המפגש בשיר המוכר לילדים:
"כולם מוחאים איתי כף" שיר משחק אמריקאי

כולם מוחאים איתי כף

כולם מוחאים איתי כף

אלי הצטרפו למשחק

ושוב מחדש פה נצחק!

✓ נשיר את השיר בליווי תנועות מתאימות.

✓ נוסיף פעילויות כגון: כולם מקישים בלשון... כולם מנגנים בתופים... כולם מנסים לבכות... כולם מנסים לצחוק... ועוד ועוד

✓ נזמין את הילדים להציע פעילות בעצמם – ולשיים אותה כגון: כולם מנסים לקפוץ... ולבצע אותה.

- אפשר לשחק משחק: "על מה אני חושב?"

✓ נזמין את הילדים לצאת לחצר הגן ונבקש להתבונן סביב, מה הם רואים? כדאי לתת לילדים שהות מספיקה.

✓ נבקש מכל ילד לבחור באחד הדברים שראה או שמשך את תשומת ליבו (בלי לגלות לחברים).

✓ נזמין ילד מנחה שיתאר את הדבר שבחר בעזרת שאלות מנחות:

○ מהו הצבע?

○ היכן נמצא? ליד מה?

○ מה השימוש בו?

✓ נזמין את הילד לתת רמזים לילדים:

○ זה כלי תחבורה

○ זה משהו שאוכלים

מילים מהלב:

משחק

חצר

גן

שמות חפצים או אביזרים
בסביבת הגן: נדנדה,
מגלשה, עץ, חול ועוד

○ משהו שקונים בחנות

○ משהו שמשחקים בו

✓ נזמין את הילדים לצלם את האביזר/חפץ שבחר. ניתן להשתמש בתצלומים למשחקי כרטיסים: זיכרון, לוטו. המנחה/הגננת תשיים את האביזר/חפץ אותו בחר הילד תוך כדי משחק.

• אפשר לשחק משחק: **"עבור, עבור, פתח!"**:

לפעילות זו כדאי להכין מראש כרטיסיות ובהן תמונות מהסביבה הקרובה של הילדים, כגון: בית, שמים, ענן, עץ, מדרכה, מכונית וכד'.

✓ נחלק לכל ילד בקבוצה תמונה הפוכה באופן שלא יראה מה מצולם.

✓ נבקש מהילדים להעביר זה לזה, את התמונות לפי סדר הישיבה, המנחה/הגננת תלווה את העברת התמונות במילה "עבור!... עבור!..."

✓ מדי פעם המנחה/הגננת תאמר "פתח!" ותצביע על אחד הילדים. הילד יתבונן בתמונה ויתאר אותה, חברי הקבוצה יאמרו מה בתמונה.

• ניתן ליצור **יצירה מחומרים טבעיים** – נצא לטיול בסביבה הקרובה או בחצר הגן ונאסוף

חומרים טבעיים כגון: אצטרובלים, קליפות עץ, עלים, זרדים ועוד. ניצור מהחומרים שנאספו (ללא הדבקה) על משטחים מגוונים כגון: מנדלות על משטח קרטון, ארגז החול בחצר הגן, מכסה של קופסת נעליים או מגש שעליהם חול ועוד.

• אפשר לשחק משחק **"סביבות חיים בחצר הגן"**:

מתוך אתר האגף לחינוך קדם יסודי

נזמין את הילדים לצייר או לצלם סביבת חיים אחת בתוך חצר הגן שלהם, וליצור כרטיסיות של צמחים ובעלי חיים שנמצאים בה. המנחה/הגננת תשיים את הצמחים ובעלי החיים.

סביבות חיים לדוגמה: ערוגת פרחי בר; ערוגת תבלינים; קן נמלים; שלולית; בריכה; גינת פרפרים; שיח ועוד.

פעילויות אפשריות:

✓ משחקי זיכרון (שניים מכל סוג);

✓ התאמה (בין זחל לפרפר; פרפר לצמח וכד');;

✓ שיר או אגדה

- כדאי לסיים את המפגש במשחק המוכר לילדים: "פרח לי יפה, ורוד" מאת פניה ברגשטיין

פרח לי יפה, ורוד,
פרח לי נחמד מאוד.
פרח קט מן הגנה,
אמא'לה, הריחי נא!

פעילויות אפשריות:

- ניתן לדקלם את השיר מספר פעמים, להסביר לילדים את תוכן השיר.
- אפשר לדקלם את השיר לפי תור: מנחה/גננת שורה והילדים שורה, בנים שורה ובנות שורה, סולן שורה ו"מקהלת ילדים" שורה.
- אפשר לשחק משחק תנועה "הליכה ועצירה": להזמין את הילדים לצעוד במרחב, בסוף משפט לעמוד תוך הדגשת המילה האחרונה בשורה (לשם הדגשת החריזה).

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

איך צומחים מאת דתיה בן דור

איך צומח עשב?
ככה!
איך צומח פרח?
ככה!
איך חיטה צומחת?
ככה!
איך צומח ילד?
ככה!

פעילויות אפשריות:

(מתוך החוברת "זמר לך לגיל הרך שירי יום יום")

- ✓ כדאי לדקלם את השיר.
- ✓ ניתן להזמין את הילדים להציע תנועות המתארות צמיחה.
- ✓ רצוי להאזין לשיר ולעשות תנועה המתארת צמיחה (לפי הצעות הילדים) בתשובה: "ככה".
- ✓ אפשר להאזין לשיר ולפעול בתנועה. לשנות את מצב העמידה בכל בית, בכל פעם לבצע את התנועות אותן הציעו הילדים:
בבית הראשון יושבים על הרצפה.
בבית השני יושבים על הברכיים.
בבית השלישי יושבים על הכיסא.
ובבית הרביעי והאחרון נבצע את התנועות בעמידה.

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

"עץ אבא" מאת דבורה בושר

הפעילויות המוצעות מתוך אתר [ספרית פיג'מה](#)

פעילויות אפשריות:

- ✓ כדאי לקרוא את הסיפור בקבוצה קטנה, רצוי לאפשר לילדים ליהנות מאיורי הספר.
- ✓ סוף סיפור מתואר באמצעות האיורים בלבד – ניתן להזמין את הילדים לספר אותו במילים שלהם. המנחה/הגננת תדגיש מילים בעברית (אבא, עץ ועוד).
- ✓ ניתן לצאת ל"טיול עצים" בסביבת הגן או בחצר הגן. כדאי להתבונן בעצים (רצוי לזהות אותם בשמם אפשר להשתמש במגדיר עצים), בחלקי העץ (רצוי לשיים את חלקי העץ), אפשר להשוות בין העצים: מה התועלת של כל עץ? אלו הם עצי נוי ואלו מניבים פרי?

- ✓ אפשר לארוז את הספר, שמיכה וכיבוד קל, ולקרוא את הסיפור יחד בחיק הטבע, תחת עץ.
- ✓ אפשר להתבונן בסביבת הגן ולחפש את כל הדברים שעשויים מעץ, למשל: רהיטים העשויים מעצים שונים, כלי כתיבה ועוד. המנחה/הגננת תשיים את החפצים אותם מצאו הילדים.

"מה צריך בשביל?" מאת מאת ג'אני רודארי

הפעילויות המוצעות מתוך אתר [ספריית פיג'מה](#)

בשביל לבנות שולחן צריך... פרח! הספר מזמין להתבונן בפרטים, להתפעל מהטבע ולהרהר בקשרים המופלאים בין הטבע לתהליך היצירה.

- ✓ כדאי לקרוא את הסיפור בקבוצה קטנה. רצוי לאפשר לילדים ליהנות מאיורי הספר.
- ✓ כדאי לגלות יחד אט-אט את הפרטים הרבים בדפי הספר. האם שמתם לב לאותם הפרטים? האם גיליתם משהו מפתיע או מצחיק בתמונות? אפשר לשאול את ילדיכם האם הם מכירים את כל החפצים שבתמונות? מה מצולם ומה גזור? ניתן לדפדף בספר ולחפש את כל הדברים שעשויים מעץ. למשל, האם שמתם לב לצורת האותיות?
- ✓ כדאי להתייחס גם לכריכה של הספר. האם שמתם לב לפרח שצומח בתוך שולחן העץ? מה בא קודם, הפרח או השולחן? כדי להרגיש בדרך נוספת את המחזוריות של הטבע, ניתן לקרוא את הספר הפוך, מהסוף להתחלה.
- ✓ אילו עצים נמצאים בסביבת הבית שלכם? אפשר לצאת לטיול רגלי ולאסוף זרדים ועלים מיוחדים. בבית תוכלו להדביק את העלים על דף נקי ולהכין מהם ציור.
- ✓ גם אתם יכולים להכין ספרון שמספר את הסיפור "מה צריך בשביל...": גוזרים או קורעים יחד תמונות וצילומים מתוך עיתונים או שבועונים ישנים. מדביקים את גזרי התמונות על דפים לבנים, מחוררים ומקשרים את הדפים בחוט, ומרכיבים מהם ספרון. האם גם בספרון שלכם יש פרחים ועצים?

בעלי חיים

פעילויות להכרת שמות בעלי חיים

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- נפתח את המפגש בשיר: "אצא לי השוקה" / שיר עם פעילויות אפשריות:

אצא לי השוקה שיר עם

בואו נלך לשוק,
מה נקנה?

אצא לי השוקה
תרנגול קטן אקנה לי
התרנגול – קו-קו קוריקו-קו!
הוא יזמר עד אור הבוקר.

אצא לי השוקה
פלבלב קטן אקנה לי
הפלבלב – הב! הב!
התרנגול – קו-קו קוריקו-קו!
הוא יזמר עד אור הבוקר.

אצא לי השוקה
חתלתול קטן אקנה לי
החתלתול – מיאו!
הפלבלב – הב! הב!
התרנגול – קו-קו קוריקו-קו!
הוא יזמר עד אור הבוקר.

אצא לי השוקה
ברווז קטן אקנה לי
הברווז - גע גע!
החתלתול – מיאו!
הפלבלב – הב! הב!
התרנגול – קו-קו קוריקו-קו!
הוא יזמר עד אור הבוקר.

אצא לי השוקה
חמור קטן אקנה לי
החמור - אי אה!
הברווז - גע גע!
החתלתול – מיאו!
הפלבלב – הב! הב!
התרנגול – קו-קו קוריקו-קו!
הוא יזמר עד אור הבוקר.

- ✓ נאזין לשיר ונבחין בחיות המופיעות בו.
- ✓ נניח תמונות של החיות המופיעות בשיר.
- ✓ נשיים את החיה, נפיק את קולה ונמליל את פעולתה.
- ✓ לדוגמה: התרנגול, קורא בקול; הכלב, נובח...
- ✓ נשיר את השיר על פי סדר התמונות ונפיק את קולן.
- ✓ נאפשר לכל ילד להמציא מילים בהתאם לחיה שהיה רוצה לצרף כגון: כבשה לבנה, פרה שמנה, ...
- ✓ נבחר מנצח שיצביע על חיה נבחרת ועל פיה נצטרף בשירה.

- אפשר לשחק עם הילדים בפינת הקוביות/מרכז הבניה באמצעות "תרחיש" – נבנה גן חיות:

- ✓ נזמין את הילדים לתכנן – אילו חיות יהיו בגן החיות? איך יראה גן החיות?
- ✓ נאפשר לילדים לבנות את גן החיות, כדאי לתעד את מהלך הבניה באמצעות צילום הילדים, ובתום הפעילות להתבונן בתיעוד ולשחזר את מהלך הבניה.
- ✓ המנחה/גננת תשיים חפצים כגון: קוביה, חיה, שמות חיות ועוד. מילות יחס כגון: על, מעל, מתחת מילות פועל: נבנה, נניח, ניקח וכד'
- ✓ בסיום: כדאי לאפשר לילדים זמן למשחק חופשי בבניה שבנו.

- אפשר לצפות יחד עם הילדים ב**סרטונים** בנושא בעלי חיים של ערוץ נשיונל ג'אוגרפיק.

ניתן לצפות בסרטון לכל אורכו, ואפשר לבחור קטע מהסרטון לפעילות מתאימה. כדאי לערוך צפיה מונחית של הסרטון:

פעילויות אפשריות:

- ✓ משימת צפיה: לאתר קושי, להתבונן בסביבה בה חי בעל החיים, להתבונן במבנה גופו של בעל החיים, לגלות את אופן התנועה שלו ועוד.
- ✓ שיח בעקבות הצפיה: מהן התחושות של הילדים בעקבות הצפיה? מה למדו חדש על בעל החיים? אילו שאלות התעוררו בהם בעקבות הצפיה? ועוד.
- ✓ פעילות בעקבות הצפיה: יצירת תסריט להמשך הסרטון, למצוא מידע נוסף ממקורות מידע חדשים ועוד.

- בסוף המפגש אפשר לשיר עם הילדים שיר המוכר להם "פרש" מאת חיים נחמן ביאליק

רוץ בן סוסי,
רוץ ודהר!
רוץ בביקעה,
טוס בהר!

רוצה, טוסה,
יום וליל -
פרש אני
ובן חיל!

פעילויות אפשריות:

- ✓ ניתן לדקלם/לשיר את השיר
- ✓ אפשר להזמין את הילדים להתנועע כסוסים, ולגלות את דרך התנועה שלהם תנועות וקולות הקשורים לעולמו של הסוס.
- ✓ רצוי לאפשר לילדים לנוע במרחב לפי המקצב.
- ✓ נזמין זוגות ילדים (מוביל המתאר את הסוס ומובל המתאר את הפרש) כל זוג יקבל סרט גומי רחב או חישוק שיחבר בין הילדים. בחלק השני "רוצה טוסה" הילדים יעצרו וישעטו ברגליהם. במילים "פרש אני" יתחלפו בתפקידים.

מילים מהלב:

משחק

בעל חיים

חיה

גן-חיות

שמות של חיות כמו:

תרנגול, כלב, חתול, ברווז,
חמור סוס ועוד.

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

"יש בדיר" מאת פניה ברגשטיין
יש בדיר טלה קטן
וכולו לבן, לבן.
רק שחורות הן שתי אזניו
ושחור הוא הזנב.

פעילויות אפשריות:

- ניתן לדקלם את השיר מספר פעמים, להסביר לילדים את תוכן השיר.
- אפשר לדקלם את השיר לפי תור: מנחה/גננת שורה והילדים שורה, בנים שורה ובנות שורה, סולן שורה ו"מקהלת ילדים" שורה.
- אפשר לשחק משחק תנועה "הליכה ועצירה": להזמין את הילדים לצעוד במרחב, בסוף משפט לעמוד תוך הדגשת המילה האחרונה בשורה (לשם הדגשת החריזה).

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

ילד קטן הלך לגן מאת: יד קמזון

פעילויות אפשריות:

- ✓ ניתן לקרוא את הסיפור תוך התבוננות באיורים שבספר.
- ✓ כדאי להדגיש את המשפטים החוזרים בסיפור:
"ילד קטן הלך לגן..."
"שלום, שלום וברכה ודרך צלחה"
- ✓ אפשר לקרוא את הסיפור בליווי המחשה, תוך התייחסות ושיום בעלי החיים אותם פוגש הילד: תרנגול, ציפור, חתול, פרפר, כלבלב ועוד.
- ✓ אפשר להזמין את הילדים להמשיך את הסיפור באמצעות הוספת בעלי חיים אותם פוגש הילד. המנחה/הגננת תשיים את בעלי החיים.
- ✓ אפשר להזמין את הילדים להמחז את הסיפור.

בא הסתיו

פעילויות להכרת מילים ממאפייני הסתיו

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

מילים מהלב:

שלום

משחק

סתיו

שלכת, עלה

חילזון

רוח

- אפשר לפתוח את המפגש בשיר המוכר לילדים:

"שלום לכם" מאת דתיה בן דור

שלום לכם, שלום לכם, שלום לכם שלום
ומה שלומכם, ומה שלומכם, ומה שלומכם היום?
נחמד לי מאוד לפגוש אתכם
נחמד לי מאוד לומר לכם:
שלום לכם, שלום לכם, שלום לכם שלום.

- ✓ להדגיש את המילה "שלום" בשיר.
- ✓ למחוא כף בכל פעם ששומעים את המילה שלום.
- ✓ להזמין את הילדים להציע תנועה משלהם למילה "שלום", לשיר את השיר ולבצע תנועה אותה הציעו הילדים.
- ✓ להאזין/לצפות [בסרטון](#) מתוך הסדרה: "פרפר נחמד".

- כדאי לצאת עם הילדים לתצפית במזג האוויר המשתנה, ולהזמין את הילדים לזהות את מאפייני הסתיו בסביבה הקרובה: רוח, עננים, עלי שלכת, חילזון וכדומה.

פעילויות אפשריות:

- ✓ נשיים את מאפייני הסתיו.
- ✓ נציע לילדים לאייר או לצלם את מאפייני הסתיו. האיורים/התצלומים ישמשו למשחקי כרטיסים: זיכרון, לוטו, משחק מסלול ועוד.

- **"עלים מרשרשים"** - לפעילות זו כדאי להכין מראש עלי שלכת במגוון גדלים מעצים שונים.

- ✓ כדאי להכניס את העלים לתוך קופסה ולעורר סקרנות בקרב הילדים – מה יש בקופסה? ניתן לנער ולהאזין לצלילים, למשש ועוד.
- ✓ ניתן לדקלם: "בואו ילדים לראות את קופסת ההפתעות, מי רוצה פה לנחש – בקופסה שלי מה יש?", ולאפשר לילדים לשער: מה בקופסה?
- ✓ אפשר להזמין את הילדים לשאול שאלות על מנת לגלות- מה בקופסה?

✓ דקלם את השיר: "רשרוש" מאת עדולה

יונתן אוהב ללכת
דווקא על עלי שלכת!
העלים היבשים
קרש... קרש... קרש... מרשרשים.

- ניתן לדקלם את השיר מספר פעמים, להסביר לילדים את תוכן השיר.
- אפשר לדקלם את השיר לפי תור: מנחה/גננת שורה והילדים שורה, בנים שורה ובנות שורה, סולן שורה ו"מקהלת ילדים" שורה.
- אפשר להזמין את הילדים לבחור כלי נגינה המתאים לצליל הרשרוש "קרש..". לדקלם את השיר ובמילים "קרש.." לנגן בכלי שבחרו.

- אפשר לצאת עם הילדים לסיור בסביבה הקרובה או בחצר הגן ולחפש חלזונות. ניתן גם להביא חלזונות רצוי להביאם בבית גידול (אקווריום ובו חול רטוב ומזון).

פעילויות אפשריות:

- ✓ נכיר את החלזון/שבלול – נתבונן בו באמצעות זכוכיות מגדלת. רצוי שהמנחה/גננת תשיים את אברי החלזון: קונכייה, מחושים, רגל.
 - ✓ נתבונן בצורת ההתקדמות שלו, נאפשר לילדים לחקות את צורת ההתקדמות שלו.
 - ✓ ניצור בסדנה באמצעות חומרים מגוונים שבלולים המתאימים לאצבע ו/או כף יד.
- נפעל איתם בעת דקלום השיר: "חלזון" מאת מיריק שניר:

זז זחל
החלזון,
זז זחל
חפש מזון.
פס-של-כסף-דק
השאיר,
והשאיר לי פה
גם שיר.

- כדאי לסיים את המפגש במשחק "מה חסר בגננו הקטן?" המוכר לילדים:
- ✓ ניתן להשתמש בתמונות/איורים של מאפייני הסתיו אותם צילמו/איירו הילדים.

✓ נבחר ילד או ילדה שיסתירו את עיניהם בזמן שילד או ילדה נוספים מוציאים אחד החפצים.

✓ נזמין את הילדים להכריז בקול: "מה חסר בגננו הקטן?"

✓ נבקש מהילד או מהילדה שעצמו עיניהם לגלות את המאפיין שהוצא ולומר את שמו.

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

"הו-הו רוח" מאת רפאל ספורטה

הו – הו! רוח-רוח
המעיל שלי נפוח,
השרוול שלי – כנף.
אמא, אמא, אני עף!

פעילויות אפשריות:

- ניתן לדקלם את השיר מספר פעמים, להסביר לילדים את תוכן השיר.
- אפשר לדקלם את השיר לפי תור: מנחה/גננת שורה והילדים שורה, בנים שורה ובנות שורה, סולן שורה ו"מקהלת ילדים" שורה.
- אפשר לשחק משחק תנועה "הליכה ועצירה": להזמין את הילדים לצעוד במרחב, בסוף משפט לעמוד תוך הדגשת המילה האחרונה בשורה (לשם הדגשת החריזה).

גשם מטפטף על העורף

פעילויות להכרת מילים ממאפייני החורף

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- כדאי לצאת עם הילדים לתצפית במזג האוויר המשתנה, ולהזמין את הילדים לזהות את מאפייני החורף בסביבה הקרובה: רוח, עננים, גשם, מעיל, מטריה ועוד.

פעילויות אפשריות:

מילים מהלב:

שלום
משחק
חורף
עננים
גשם
מטריה
מעיל

✓ נשיים את מאפייני הסתיו.

✓ נציע לילדים לאייר או לצלם את מאפייני הסתיו.

האיורים/התצלומים ישמשו למשחקי כרטיסים: זיכרון, לוטו, משחק מסלול ועוד.

✓ נדקלם את השיר: "גשם! גשם! איזה כיף" מאת עדולה

גשם, גשם, מטפטף...

גשם! גשם! איזה כיף!

לי קנו מעיל חדש –

ועכשיו אותו אלבש!

○ המנחה/הגננת תסביר לילדים את תוכן השיר.

○ נדקלם את השיר לפי תור: מנחה/גננת שורה והילדים שורה, בנים שורה ובנות שורה, סולן שורה ו"מקהלת ילדים" שורה.

○ נדקלם את השיר תוך מחיאות כף בהתאם למקצב, כך שיתארו את טפטוף הגשם.

○ נזמין את הילדים להציע הקשות שונות שיחליפו את מחיאת הכף כגון: רקיעה, טפיחה, נקישה בלשון, אצבע צרידה ועוד.

○ נחזור על השיר ונצטרף באחד הרעיונות שהצענו.

○ נבחר כלי נגינה מתאים לאותן הקשות כגון: מקלות הקשה, תוף, מנענע ועוד.

○ נתקדם במרחב עם הכלי שבחרנו לפי השיר.

○ נחזור על אותה פעילות בזוגות. אחד מבני הזוג יתקדם במרחב לפי השיר (ללא כלי) והשני ילווה אותו בנגינה.

○ נתחלק בתפקידים.

- אפשר לשחק בשיר משחק: "ילדים ומטריה" מאת דתיה בן דור:

פעילויות אפשריות:

- מתוך החוברת "זמר לך לגיל הרך – שירי עונות".
- ✓ נספר את השיר,, ונשוחח על ההתרחשות בשיר.
- ✓ נאזין לשיר ונלווה בתנועות מתאימות ומוסכמות את הפזמון.
- ✓ נשיר את השיר ונזמין ילדים להמחזתו בחלל הגן.
- ✓ נזמין ילדים בצורה הדרגתית להיכנס מתחת למטריה ונבדוק: כמה ילדים יכולים למצוא מחסה תחתיה. המנחה/הגננת תשתמש במילות המספר.
- ✓ נכין מטריה ודמויות, ונאפשר לילדים לשיר וללוות את השירה עם הייצוגים שהכינו.

- אפשר לשחק משחק תנועה: "שלולית – יבשה" (ים – יבשה):

- ✓ נפזר חישוקים במרחב הגן ונזמין כל ילד וילדה לבחור חישוק "שלולית".
- ✓ נכריז את המילה: "שלולית" – הילדים יעמדו בתוך החישוק, נכריז את המילה "יבשה" – הילדים יעמדו מחוץ לחישוק.
- ✓ נזמין ילד להיות מנחה המשחק.
- ✓ נכין סמל חזותי/תמונה של בית וחצר ונשחק את המשחק תוך הנפת התמונה והכרזת המילה.

- כדאי לסיים את המפגש במשחק "מה חסר בגננו הקטן?" המוכר לילדים:

- ✓ ניתן להשתמש בתמונות/איורים של מאפייני החורף אותם צילמו/איירו הילדים.
- ✓ נבחר ילד או ילדה שיסתירו את עיניהם בזמן שילד או ילדה נוספים מוציאים אחד החפצים.
- ✓ נזמין את הילדים להכריז בקול: "מה חסר בגננו הקטן?"
- ✓ נבקש מהילד או מהילדה שעצמו עיניהם לגלות את המאפיין שהוצא ולומר את שמו.

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

פעילויות אפשריות:

- המנחה/הגננת תסביר לילדים את תוכן השיר.
- נדקלם את השיר לפי תור: מנחה/גננת שורה והילדים שורה, בנים שורה ובנות שורה, סולן שורה ו"מקהלת ילדים" שורה.
- נדקלם את השיר תוך מחיאות כף בהתאם למקצב, כך שיתארו את טפטוף הגשם.
- נזמין את הילדים להציע הקשות שונות שיחליפו את מחיאת הכף כגון: רקיעה, טפיחה, נקישה בלשון, אצבע צרידה ועוד.
- נחזור על השיר ונצטרף באחד הרעיונות שהצענו.
- נבחר כלי נגינה מתאים לאותן הקשות כגון: מקלות הקשה, תוף, מנענע ועוד.
- נתקדם במרחב עם הכלי שבחרנו לפי השיר.
- נחזור על אותה פעילות בזוגות. אחד מבני הזוג יתקדם במרחב לפי השיר (ללא כלי) והשני ילווה אותו בנגינה.
- נתחלף בתפקידים.

"ברוך הבא" מאת פניה ברגשטיין

ברוך הבא, הגשם בא!
דופק בחלונות.
תודה רבה, תודה רבה!
אומרים האילנות!

פעילויות אפשריות:

- ניתן לדקלם את השיר מספר פעמים, להסביר לילדים את תוכן השיר.
- אפשר להאזין לשיר ולרקוד: בבית נסתובב במעגל ובפזמון במילים: "לה לה לה אפצ'י"- נעמוד עם הפנים כלפי פנים המעגל נמחא כפיים ו"נתעטש".

"השפן הקטן" מאת בנימין כספי

השפן הקטן
שכח לסגור הדלת
הצטנן המסכן
וקבל נזלת
לה לה לה אפצ'י
לה לה לה אפצ'י
לה לה לה אפצ'י
לה לה לה לה.

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

"המטריה הגדולה של אבא" מאת לוי קיפניס

פעילויות אפשריות:

- ✓ רצוי לקרוא את הסיפור (השיר).
- ✓ ניתן להמחיש את הסיפור באמצעות אביזרים מתאימים:
 - רצוי להמליץ את תהליך ההמחזה.
 - אפשר לצלם את ההצגה ולאפשר לילדים לצפות בה.
 - רצוי להשאיר את האביזרים למשחק חופשי במהלך השבוע בגן.
- ✓ רצוי להשאיר את הספר בספריית הגן לעיונם החופשי של הילדים.

אביב סביב

פעילויות להכרת מילים ממאפייני האביב

הלכה למעשה

שלל רעיונות ללמידה חווייתית של מילים בשפה העברית:

- אפשר לפתוח את המפגש בשיר המוכר לילדים:

"שלום לכם" מאת דתיה בן דור

שלום לכם, שלום לכם, שלום לכם, שלום לכם
ומה שלומכם, ומה שלומכם, ומה שלומכם היום?
נחמד לי מאוד לפגוש אתכם
נחמד לי מאוד לומר לכם:
שלום לכם, שלום לכם, שלום לכם, שלום לכם.

- ✓ להדגיש את המילה "שלום" בשיר.
- ✓ למחוא כף בכל פעם ששומעים את המילה שלום.
- ✓ להזמין את הילדים להציע תנועה משלהם למילה "שלום", לשיר את השיר ולבצע תנועה אותה הציעו הילדים.
- ✓ להאזין/לצפות [בסרטון](#) מתוך הסדרה: "פרפר נחמד".

- כדאי לצאת עם הילדים לתצפית במזג האוויר המשתנה, ולהזמין את הילדים לזהות את מאפייני האביב בסביבה הקרובה: פרחים שפורחים, שמש זורחת, חרקים, וכדומה.

פעילויות אפשריות:

- ✓ נשיים את מאפייני האביב.
- ✓ נציע לילדים לאייר או לצלם את מאפייני האביב. האיורים/התצלומים ישמשו למשחקי כרטיסים: זיכרון, לוטו, משחק מסלול ועוד.
- ✓ נדקלם את השיר: "בוא אליי פרפר נחמד" מאת פניה ברגשטיין

בוא אליי פרפר נחמד,
שב אצלי על כף היד.
שב, תנוח, אל תירא,
ותעוף בחזרה.

- המנחה/הגננת תסביר לילדים את תוכן השיר.

מילים מהלב:

שלום

משחק

אביב

פרח

פרפר

חיפושית

- נדקלם את השיר לפי תור: מנחה/גננת שורה והילדים שורה, בנים שורה ובנות שורה, סולן שורה ו"מקהלת ילדים" שורה.
- נזמין את הילדים להמציא תנועה מתאימה לכל שורה בשיר.
- נדקלם את השיר ונבצע את התנועות אותן הציעו הילדים.
- נזמין את הילדים ליצור פרפרים בגדלים שונים המתאימים לאצבע ו/או כף היד, ונאפשר לילדים לשיר וללוות את השירה עם הייצוגים שהכינו.

- פרפר נחמד - אפשר לצאת עם הילדים לסיור בסביבה הקרובה או בחצר הגן ולחפש פרפרים. ניתן גם לצפות בסרטון פרפרים מאתר נשיונל ג'אוגרפיק. פעילויות אפשריות:

- ✓ נתבונן בפרפר ונתפעל מיופיו.
- ✓ נכיר את מבנה גופו: מחוש, כנף, גוף.
- ✓ ניצור פרפרים במגוון גדלים וצבעים.

- כדאי לסיים את המפגש במשחק "מה חסר בגננו הקטן?" המוכר לילדים:
- ✓ ניתן להשתמש בתמונות/איורים של מאפייני האביב אותם צילמו/איירו הילדים.
- ✓ נבחר ילד או ילדה שיסתירו את עיניהם בזמן שילד או ילדה נוספים מוציאים אחת התמונות.
- ✓ נזמין את הילדים להכריז בקול: "מה חסר בגננו הקטן?"
- ✓ נבקש מהילד או מהילדה שעצמו עיניהם לגלות את המאפיין שהוצא ולומר את שמו.

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

"חיפושית" מאת פניה ברגשטיין

חיפושית לי קטנטנה,
הוי, כמה היא מסכנה!
היא כל כך רוצה לברוח –
אבל אין לה, אין לה כח.

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה

"שלושת הפרפרים" מאת לווין קיפניס

פעילויות אפשריות:

- ✓ רצוי לקרוא את הסיפור.
- ✓ ניתן להמחז את הסיפור באמצעות אביזרים מתאימים שהוכנו על ידי הילדים:
 - רצוי להמליל את תהליך ההמחזה.
 - אפשר לצלם את ההצגה ולאפשר לילדים לצפות בה.
 - רצוי להשאיר את האביזרים למשחק חופשי במהלך השבוע בגן.
- ✓ רצוי להשאיר את הספר בספריית הגן לעיונם החופשי של הילדים.

בקיץ יש

פעילויות להכרת מילים ממאפייני הקיץ

- אפשר לפתוח את המפגש בשיר משחק המוכר לילדים:
- כדאי לצאת עם הילדים לתצפית במזג האוויר המשתנה, ולהזמין את הילדים לזהות את מאפייני הקיץ בסביבה הקרובה: שמש, חום, נמלים, בגדים קצרים ועוד.

פעילויות אפשריות:

- ✓ נשיים את מאפייני הקיץ.
- ✓ נציע לילדים לאייר או לצלם את מאפייני הקיץ. האיורים/התצלומים ישמשו למשחקי כרטיסים: זיכרון, לוטו, משחק מסלול ועוד.

• פעילות "בקיץ יש..."

- ✓ נשוחח עם הילדים על מאפייני הקיץ – נשיים את דברי הילדים.
- ✓ אפשר לשיר עם הילדים את השיר "מה יש בקיץ?" מאת חיה שנהב.

פעילויות אפשריות:

מתוך החוברת "זמר לך לגיל הרך – שירי עונות"

- נקרא את השיר לילדים – נדגיש את הדברים המוזכרים בשיר: אבטיחים, מלונים, ענבים, ים ועוד. המנחה/הגננת תשיים את הדברים המוזכרים.
- נציג את הפריטים המוזכרים בעזרת תמונות/תצלומים שהוכנו מראש.
- נמחז את השיר בליווי תמונות.
- נזמין את הילדים להציע תנועה המתאימה להמחז כל פריט בשיר.
- נשיר את השיר ונלווה אותו בתנועות ידיים אותן המציאו הילדים.

• פעילות "הולכים לים"

- ✓ אפשר לשיר עם הילדים את השיר "כמה מים יש בים?" מאת דורית אראל.

פעילויות אפשריות:

מתוך החוברת "זמר לך לגיל הרך – שירי עונות"

- ✓ נשב במעגל ונאחז ידיים. בחלק הראשון של השיר נתנועע מצד אל צד לפי המנגינה, ובחלק השני נניע את הידיים בתנועות גליות על פי המוזיקה.

✓ נעמוד במעגל ונאחז בד תכלת גדול. נחזור על הפעילות הקודמת עם ניעת הבד.

✓ נזמין את הילדים לבחור תנועה המתאימה לכל חלק ונלווה את השיר בתנועות אותן הציעו הילדים.

• אפשר לשחק משחק תנועה : **"ים - יבשה"**:

- ✓ נפזר חישוקים במרחב הגן ונזמין כל ילד וילדה לבחור חישוק "ים".
- ✓ נכריז את המילה: "ים" – הילדים יעמדו בתוך החישוק, נכריז את המילה "יבשה" – הילדים יעמדו מחוץ לחישוק.
- ✓ נזמין ילד להיות מנחה המשחק.
- ✓ נכין סמל חזותי/תמונה של ים ויבשה ונשחק את המשחק תוך הנפת התמונה והכרזת המילה.
- ✓ נדקלם שיר המוכר לילדים כגון: **"רצתי"** מאת פניה ברגשטיין, ונזמין את הילדים ללכת סביב החישוק שלהם או בין החישוקים תוך כדי דקלום. בסיום הדקלום – יקפצו הילדים לתוך החישוק שלהם או חישוק פנוי.

עוד שיר:

שירים קצרים המסייעים לרכישת השפה

"שיר קיץ" מאת נורית יובל

בתוך שלולית
בתוך גיגית
בתוך קערה
במי הממטרה
אשפוך, ארטיב,
אתיז סביב
כי חם היום נורא.

מה הסיפור?

סיפורים להעמקת משמעות המילים והחווייה "מרים והים" מאת מיריק שניר

פעילויות אפשריות:

- ✓ רצוי לקרוא את הסיפור.
- ✓ ניתן להמחיש את הסיפור באמצעות אביזרים מתאימים שהוכנו על ידי הילדים:
 - רצוי להמליל את תהליך ההמחזה.
 - אפשר לצלם את ההצגה ולאפשר לילדים לצפות בה.
 - רצוי להשאיר את האביזרים למשחק חופשי במהלך השבוע בגן.
- ✓ רצוי להשאיר את הספר בספרייה הגן לעיונם החופשי של הילדים. ניתן לשוחח איתם על המשותף והמיוחד בכל ספר.